



Saulėta, diena 60°, naktį 40°.
Saulė teka 5:49, leidžiasi 6

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians in The United States

VOL. LV

Price 15c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Kovo-March 23 d., 1973 m.

Kaina 15c

70

BELAISVIU PALEIDIMAS VĖL SUSTABDYTAS

BREŽNEVO NORAS LANKYTI AMERIKĄ PADEDA ŽYDAMS GAUTI VIZAS

MASKVA. — Šią savaitę jau apie 60 sovietų žydų šeimų gavo pranešimus iš vizų įstaigos, kad jie gali važiuoti į Izraelį nemokėdami jokių mokesčių už Sovietų Sąjungoje gautą mokslą. Teks susimokėti tik už vizą apie 1,000 rublių. Tos šeimos esančios iš Maskvos, Leningrado, Rygos, Vilniaus ir Smolensko. Kai kurios šeimos jau seniai galėjo išvažiuoti, tačiau neturėjo pinigų "svietimo mokesčiams". Sovietų valdininkai neslepia nuo korespondentų, kad nauji palengvinimai daromi Amerikos kongresui spaudžiant. Kongresas pagrasino nepatvirtinti prekybos sutarties, jei sovietų valdžia varžys emigraciją.

Washingtono sluoksniai kalba, kad ne tik prekybos sutartis rūpi Maskvai, bet pats Brežnevas labai noris atvažiuoti į Ameriką, o tokia kelionė būtų neįmanoma, jei kongresas rodytų opoziciją prekybos sutarčiai. Brežnevo kelionė turėtų įvykti birželio mėnesį. Kada Maskvoje lankėsi izdo sekretorius Schultzas, jis pasakė Brežnevui, kad prieš kelionę į Ameriką reikėtų sutvarkyti prekybos sutarties reikalus o prieš sutartį reikėtų atšaukti žydų emigracijos varžymus. Tas sudarytų Brežnevo kelionei tinkamą atmosferą.

Amerikos ryšiai su Sovietų Sąjunga, pasibaigus karui Vietname, pagerėjo. Eksporto-Importo banko viceprezidentas Walter Sauer trečiadienį pasirašė sutartį su užsienio prekybos viceministru Vladimiru Alehimovu. Bankas duoda Maskvai 89,6 mil. dol. kreditų. Šiandien bus pasirašyta kita sutartis dar 37 mil. dol.

Nacionalinio Mokslo Fondo direktorius dr. Guyford Stever ir sovietų Valstybinio Mokslo ir Technikos komiteto vicepirmininkas Trapeznikovas susitarė dėl 25 programų rykių mokslų ir technikos srityje.

Prezidentas Nixonas trečiadienį priėmė Baltuosiuose Rūmuose šešias sovietų gimnastes ir parėikė joms, kad kai į Ameriką atvažiuos Brežnevas "vėliau šiais metais", tai jiedu kalbės apie abiejų šalių jaunimą ir kaip sudaryti pasaulyje tokias sąlygas, kad tas jaunimas galėtų gyventi "Mir ir Druža" sąlygose.

Švedija norinti gerinti santykius

STOKHOLMAS. — Švedijos užsienio reikalų ministeris Krister Wickman pareiškė parlamente, kad švedijai yra svarbu pagerinti santykius su Amerika. Esą svarbu išlaikyti dialogą tarp vyriausybės. Švedija tikinti, kad yra geriau atskleisti pagrindinius principus ir neslėpti savo nuomonės.

Amerikos vyriausybė dar nepriėmė naujo švedijos ambasadoriaus ir dar nepasiuntė savo ambasadoriaus į švediją. Santykiai pagedo, kai premjeras Palme, pasmerkdamas Amerikos lėktuvų puolimus šiaurės Vietname, pagyino bombardavimus su nacių skerdynėmis II-jo Pasaulinio karo metu. Tas pagyginimas, sakoma, labai užgavęs prezidentą Nixoną. Jis jautėsi pavadinamas masiniu žudiku.

Opozicijos partija švedijos parlamente apkaltino valdžią, kad ji pagadino santykius su Washingtonu ir dėl to kenčia švedijos interesai. Valstybės departamentas, klausiamas apie švedų ministerio kalbą parlamente, atsisakė ją komentuoti.

IS VISO PASAULIO

SAIGONAS. — P. Vietnamo vyriausybė jau pradėjo išvežti pirmuosius iš 100,000 karo pabėgėlių į naujas žemes netoli Saigono. Pabėgėliai yra daugiausia iš šiaurinės Quang Tri provincijos, kurią užėmė komunistai. Komunistai kaltina Saigoną, kad jis verčia kurtis pabėgėlius ten, kur žmonės nenori. Kiekvienai pabėgėlių šeimai valdžia duoda apie aštuonis akrus naujos žemės, kurioje teks iškirsti krūmus, išrauti kelmus. Valdžia pabėgėlius šešis mėnesius maitins, kol jie sutvarkys savo namus, išsiklas šulinius, paruos žemę. Vietnamiečiai labai prisirišę prie savo senų kaimų, savo tėvų kapų. Daugeliui nepatinka mintis kurtis visai kitoje Vietnamo dalyje.

MANILA. — Filipinų karinė vadovybė pranešė apie kovas su sukilėliais Cotabato provincijoje, kur musulmonai siekia nepriklausomybės. Čia yra apie 5,000 gerai ginkluotų vyrų, kurie gauna geras algas ir todėl noriai stovi į musulmonų dalinius. Ginkluoti senais šautuvais, bet dažnai ir moderniais M-16 ar rusų AK-47, partizanai sudaro daug vargo filipinų kariuomenei.

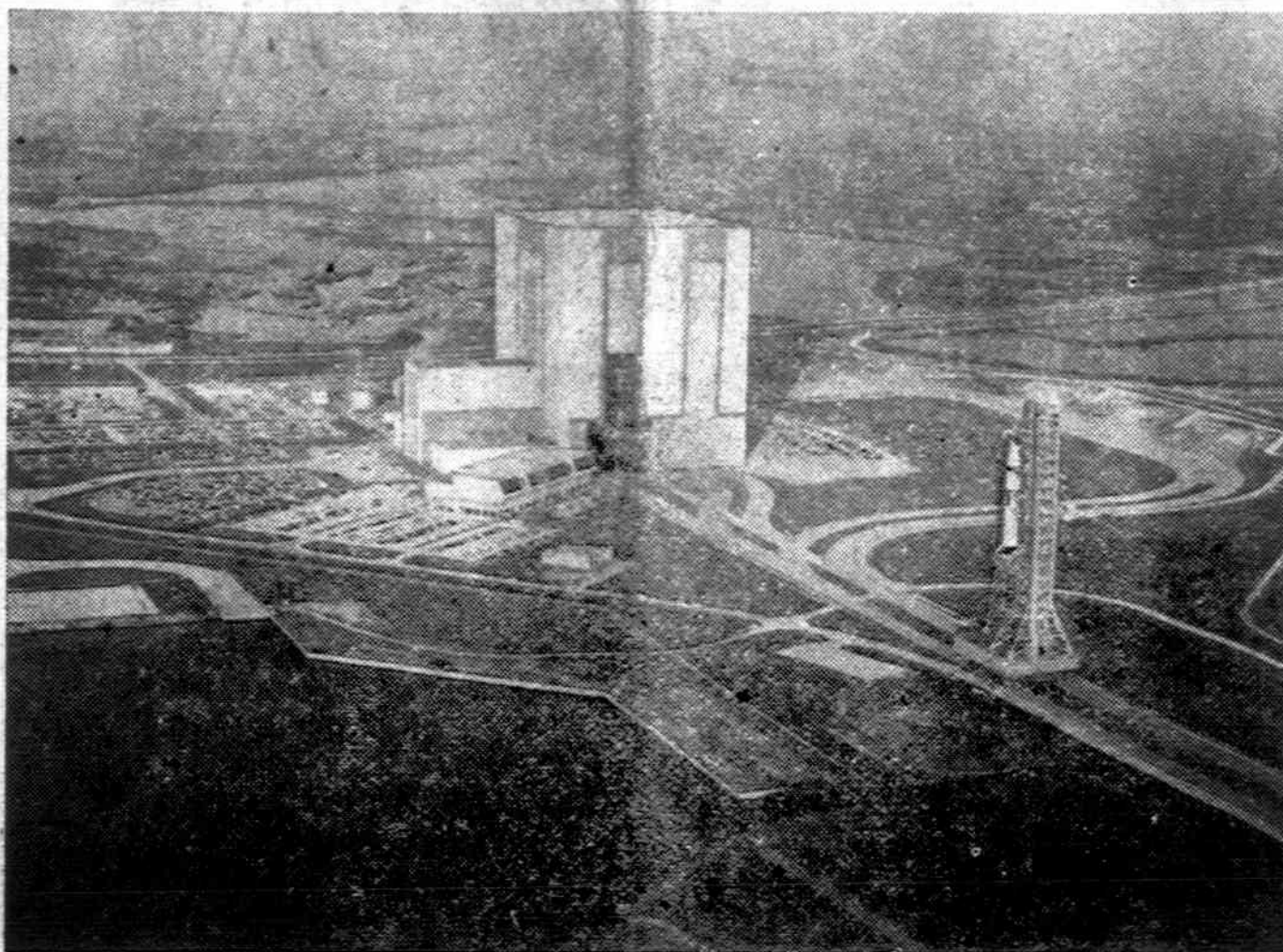
REGGIO CALABRIA. — Italijos pietinis miestas Reggio Calabria vėl pradėjo maištauti prieš centrinę valdžią Romoje. Gatvėse statomos barikados, deginami kitų miestų ženklai turį automobilių. Policija skelbia, kad neramumų kursto naujieji fašistai. Miestas riausės pradėjo 1970 m., kada Ltalijos valdžia, steigdama naujas administracines apygardas Calabriaos sostinė pasikyrė Cantazaro miestą, o ne Reggio Calabria.

MIAMI. — Graži blondinė iš Flint, Mich., atėjusi į Miami automobilių plovimo įmonę, išsirengė nuoga ir ėmė maudytis. Prisirinko žmonių, fotografų ir policiją ją išsivedė. Ji pareiškė: "Man jau reikėjo nusimaudyti".

WASHINGTONAS. — Vatikano pasiuntinys Washingtone kardinolas Luigi Raimondi paskirtas šventųjų kongregacijos prefektu.

BROOKLYNAS. — Penkių katalikų vyskupijų atstovai pasisakė prieš atstovo Peter Rodino pasiūlymą kongrese, kuris galėtų bausti darbdavius, kurie duoda darbą nelegaliems imigrantams. Katalikų parapijų vardu kalbėjo Brooklyn vienos parapijos klebonas Bryan Karvelis, pareiškęs, kad New Yorke ir New Jersey yra 500,000 nelegalių, išpašikali kalbančių, imigrantų, kuriems būtų daug vargo, jei kongresas priimtų Rodino pasiūlymą.

Rockforde, Ill., du 14 metų vaikai buvo suimti ir apkaltinti žmogžudyste. Jie nušovė 82 m. Alvida Millard.



Nuotraukoje matosi visas Kennedy erdvės centras. Pavirskio došinėje matosi ant specialaus traktoriaus - platformos vežama raketa, kuri iškels gegužės mėn. pirmą skraidančią laboratoriją.

ITT BENDROVĖ ČILĖJE STENGĖSI, KAD NEBŪTŲ IŠRINKTAS ALLENDE

WASHINGTONAS. — Senato užsienio reikalų pakomitetis apklausinėjo buvusį Central Intelligence Agency (CIA) direktorių John McCone, dabartinį International Telephone and Telegraph Corporation (ITT.) direktorių apie tos biznio bendrovės veiklą Čilėje. McCone pripažino, kad ITT bendrovė sąlygojo Amerikos vyriausybę vieno milijono dolerių fonda, iš kurio sumų būtų Čilėje bandoma nepreileisti prie valdžios socialistų prezidento Salvador Allende Gossens. Nežiūrint bendrovės pastangų, Allende buvo išrinktas prezidentu ir tuoj nusavino ITT bendrovės turtus Čilėje.

Bendrovės tuometinis direktorius Harold Geneen neslėpė bendrovės pastangų nuo CIA ir nuo prezidento patarėjo Kissingerio. Senato komitetas veda tyrinėjimus apie Amerikos biznio bendrovių veiklą užsienyje. Be dabartinio bendrovės direktoriaus, pakomitetis apklausinėjo ir Hal Hendrix, ITT viešųjų reikalų tvarkytoją Pietų Amerikoje. Hendrix pareiškė, kad ITT bendrovė siekė padidinti savo garsinimus Čilės laikraščiuose, kurie kovojo prieš Allende išrinkimą. Vieną laiką ITT Čilėje leido pati ITT bendrovė.

Hendrix pripažino, kad ir Amerikos ambasadorius Čilėje Edward Korry darė viską, kad į valdžią nepatektų socialistai su komunistais. McCone pasakė, kad jam būnant CIA, ir kitos bendrovės yra siūliusios lėšų CIA agentūrai kovai prieš Allende režimą, tačiau visi tokie pasiūlymai visada būdavo atmetami. Vyriausybė visada atmesdavusi planus, kurie sudarytų kišimąsi į kitos valstybės reikalus.

Senatorius Frank Church, sen. Chase ir kiti komiteto nariai spėjo, kad ITT pasiūlytas milijonas turėjo papirkti Čilės parlamento narius, kad jie nebalsoytų už Allende, nes parlamentui teko išrinkti prezidentą, kai ne vienas iš trijų kandidatų negavo aiškos daugumos.

MASKVA. — Jau 44 sovietų žydai gavo pranešimą iš vizų įstaigos, kad jie atleidžiami nuo svietimo mokesčių mokėjimo. Spėjama, kad tai JAV izdo sekretoriaus Schultzo pasikalbėjimų su Brežnevu rezultatai.

TRAVIS BAZE. — Vienas amerikietis belaisvis iš Hanojaus, sugrįžo su gangrenuojančia koka, kurią daktarams teko nuimti.

Protestas Libijai dėl lėktuvo puolimo

WASHINGTONAS. — Valstybės departamentas įteikė Libijai protestą dėl Amerikos neginkluoto transporto lėktuvo, skridusio virš Viduržemio jūros, apšaudymo. Lėktuvas buvęs 83 mylios nuo Libijos krantų, du Libijos karo naikintuvai pasitiko Amerikos C-130 transporto lėktuvą, kurie kartais naudojami ir elektroninės žvalgybos reikalams ir paleido kelias serijas šuvių, kurie lėktuvą nepataikė ir jo ne sužalojo.

Keturis motorų C-130 su specialiais elektroniniais įrengimais sekė ir registruoja kaimyninių valstybių radio ir radaro bangas. Lėktuvai sekė ir sovietų karinių laivų ryšių bangas Viduržemio jūroje. Spėjama, kad Amerikos lėktuvas pakilo iš bazės Graikijoje.

Libijos vyriausybė paskelbė nieko apie šį incidentą nežinanti. Valstybės sekretorius Rogers pavadino šį Libijos veiksmą nedovanotina provokacija.

Pasmerkė plačiai vartotus vaistus

WASHINGTONAS. — Maisto ir Vaistų administracija sudarė sąrašą 15-kos Amerikoje mirusių žmonių, kurie visi mirė po didesnio bakterijas naikinančių medikamentų — hexachlorophene — naudojimo.

Pernai tuos vaistus pasmerkė Prancūzijos medikai, suradę 35 mirimus sveikų naujagimių tarp, po miltelių naudojimo vaikų studijų paskelbė raportą, kuriame vadina alkoholi rimčiausia Amerikos problema, po kurios eina heroinas. Marijuana esanti nepavojinga ir turėtų būti legalizuota. Komisija ragina eilinius piliečius nelaukti, kad vyriausybė viena kovotų prieš narkotikus, bet patiems daugiau prieš juos kovoti.

Amerikos Mėsos Institutas paskelbė, kad praėjusią savaitę didmeninės jautienos kainos nukrito 3 c. už svarą. Laukiama, kad kainos nukris dar daugiau, nes mėsos pirkėjai jau pajuto šeiminių boikotą.

East St. Louis sveikatos pareigūnai ėmėsi priemonių prieš šiltinės epidemiją. Viena 2 m. mergaitė ligoninėje pasirodė tuvingumą.

AMERIKA NEVEŽA KAREIVIŲ, KOL PALEIS LAOSO BELAISVIUS

SAIGONAS. — Belaisvių paleidimas šį šeštadienį ir sekmadienį gali susitrukdyti, nes Amerikos delegacija pranešė komunistams Saigone, kad Amerika tol nebaigs išvežti kariuomenės iš Pietų Vietnamo, kol negaus belaisvių sąrašą iš Laosas ir kol Laosas nepaleis pirmosios belaisvių grupės. Komunistai protestuoja prieš tokį susitarimo laužymą. Hanojus sako, jog Paryžiaus sutartyje nieko nėra pasakyta apie Hanojaus pareigas paleisti belaisvius, kurie laikomi kitose Indokinijos šalyse. Viet Congo atstovas apkaltino amerikiečius, kad jie nenori išgauti savo kareivių ir todėl stato Laosas belaisvių paleidimo sąlyga.

Sunku prižiūrėti Vietnamo taiką

SAIGONAS. — Tarptautinės Kontrolės ir Priežiūros komisijos veikla Pietų Vietname neįveda iš vietos. Sakoma, kad tik vieną kartą visi keturi komisijos nariai sutiko, kad paliaubos buvo tikrai sulaužytos ir kad jas sulaužė Viet Congas. Kanada ir Indonezija sutaria ir randa bendrą kalbą, aiškinant paliaubų laužymo priežastis, tačiau Vengrija ir Lenkija visada palaiko komunistų pusę. Jei paliaubas sulaužo komunistai, vengrai ir lenkai komisijoje "nieko nemato".

Paliaubų laužymo raportai, pagal Paryžiaus sutartį, turi būti priimti vienbalsiai, kas, kaip minėta, pasitaikė tik vieną, vienintelį kartą. Dėl to Kanada ir grasina visai pasitraukti iš priežiūros komisijos.

Arabai derina kilusį konfliktą

BEIRUTAS. — Kuwaito emiras pasiuntė į Irako pasienį daugiau kareivių ir pareikalavo, kad Irakas atitrauktų savo jėgas iš Kuwaito teritorijos. Irakas užėmęs Kuwaito kariuomenės pozicijas dvi mylios nuo sienos. Kuwaitas su jokiais tarpininkais nesutiksias, kol Irako kareiviai bus Kuwaito žemėje.

Tarpininkauti pasisiūlė Libano vyriausybė. Sirijos užsienio reikalų ministeris Khaddam atvyko į Bagdadą, Irako sostinę ir ketina vykti į Kuwaitą, kur jau atskubėjo Arabų Lygos sekretorius Riad.

Susišaudyme tarp kaimyninių valstybių žuvo du Irako kareiviai, o Kuwaitas turėjęs keturis sužeistus ir keliolika dingusių kareivių.

Komunistėliai atvyko į Kubą

HAVANA. — Kubos radijas paskelbė, kad atvyko pirma jaunųjų amerikiečių "Venceramos" brigada — 51 jaunuolis, 27 vaikinai ir 24 merginos. Amerikiečiai dirbs Kubos statybos programose.

Tokios amerikiečių brigados vyksta į Kubą jau treči metai. Jaunuoliai dirba cukraus plantacijose ar statyboje. Kubos valdžia juos pavežioja po šalį ir skaito jiems paskaitas, rodo filmus apie "socializmo statybą". Jaunuoliai dažniausiai yra jau susiriusi su komunistiniu judėjimu Amerikoje ir kelionės į Kubą sustiprina jų ideologinį kovingumą.

Amerikiečiai kareiviai turi būti išvežti iš P. Vietnamo iki trečiadienio. Kareivių vakar dar buvo 5,249. Kai komunistai pasiūlė paskutinius Hanojaus ir Viet Congo belaisvius paleisti ne iki trečiadienio, bet sekmadienį, Amerikos karinė vadovybė pamatė, kad ji nesuėmė iki tos dienos išgauti paskutiniųjų kareivių ir todėl pareikalavo dar ir Laosas laikomų belaisvių paleidimo.

Anksčiau komunistai paskelbė, kad Laosas yra tik 7 amerikiečiai kariai ir du civiliai. Šie rėms Vietnamo delegatą gen. Hoa pažadėjo daryti, ką gali, kad ir Laosas esą belaisviai būtų kuo greičiausiai paleisti. Sekmadienį turėjo būti Viet Congo paleistas ir vienas pietų korejiečių, patekęs į komunistų nelaisvę.

Saigono vyriausybė kelis kartus skundėsi Tarptautinei Kontrolės komisijai dėl komunistų apšaudymų vyriausybės kariuomenės bazių apšaudymo iš artillerijos. Lenkijai ir Vengrijai komisijos darbus stabdant, Saigonas paskelbė, kad jis pasiųs kariuomenę tų dviejų stovyklų ginti. Vakara ta kariuomenė su tankais ir lėktuvais pradėjo puolimą prie Rach Bap, apie 22 mylios nuo Saigono. Jei komisija nieko nedarė, tai Saigonas pats išspręs komunistų apsupimo ir paliaubų laužymo klausimą, pareiškė Saigono delegacija paliaubų prižiūrėtojams. Kanados delegacijos vadas pasiskundė vengrams ir lenkams, kad "mes čia atvažiuojame ne karo pasižiūrėti, bet taikos prižiūrėti". Komunistai tačiau nieko nedarė savo partijų atakoms sustabdyti.

Naujas Izraelio šautuvas "Galilee"

TEL AVIVAS. — Izraelio kariuomenės laikraštis aprašė naują šautuvą, kurį gamina Izraelio įmonės kariuomenei. Šautuvas vadinamas "Galilee" ir iššaukia 650 kulky per minutę. Kulkos yra 5,56 mm., kiek mažesnės už įprastus šautuvų kulkas, tačiau jos esančios taiklesnės.

Ginklas sveria 9 svarus ir yra 38 colių ilgumo su metaline, užlenkiama buože. Šis šautuvas turi 104 dalis, lyginant su įprastu 200 dalių šautuvu. Kulkos efektyvios iki 550 jardų ir šautuvas masinėje gamyboje kainuoja apie 150 dol.

Naujų "Vagos" leidinių sąrašas išsiskiria "Druskininkų dainomis", džiūkiškų liaudies dainų giedotojos Juzės Jurkonienės 267 tekstai ir melodijos, su tautosakininko L. Saukos įžanga. Taip pat išėjo Vlodo Drėmos monografija "Pranciškus Smuglevičius" (dail. K. Dočkus, 10,000 egz.), nagrinėjanti lietuvių dailės mokyklos pradininko gyvenimą ir kūrybą. (E)

DETROITO NAUJIENOS

Detroito Lietuvių Kultūros Klubas kovo 18 d. Kirby Institute atšventė savo veiklos 20 m. sukaktį. Neatsisveikiant sniego pūgų užverstų gatvių, į minėjimą publikos prisirinko apipilnė salė. Minėjimą atidarė klubo pirm. Antanas Musteikis. Po savo trumpo atidaromojo žodžio pristatė tolimesnei programai vadovauti šaulių moterų skyriaus T. Trimito redaktorę, mokytoją akademikę Stefaniją Kaunelienę.

S. Kaunelienė savo kalboje pareiškė, kad klubas buvo suorganizuotas 1953 metais sausio 11 d., tačiau lietuviška veikla kultūros kryptimi buvo jau pradėta 1949 m. Klubas pastangomis Internacionaliname Institute yra įrengtas lietuviškas langas, kuriame kas 4 mėnesiai yra keičiami nauji eksponatai, yra patrauklus amerikiečiams ir dažnai pagiriamas.

Kultūros klubo veikla vyksta dvejomis kryptimis: amerikiečių ir lietuvių visuomenėje. Institutas kasmet organizuoja vadinamą — World market — mugę. Lietuviai kasmet kviečiami dalyvauti mugėje. Instituto vadovybė mėgsta lietuvių. Mugės aplanko kasmet virš 10 ir daugiau tūkstančių amerikiečių. Mugės reikalais daugiausia rū-

pinasi Rožė Bylaitienė, Marija Michaels, Stefani Kaunelienė, Marija Bukauskienė, Stela Horta, Marija Sims, Lidiya Mengelienė, Jurgis Baublys, Vincas Tamošiūnas, Nijolė Mikšytė, Vladas Mingela, J. Jasiūnas ir kiti.

Miesto istorinio muziejaus vadovybei prašant, klubas padovanojo lietuvių tautinę vėliavą, kuri plevesuoja tarp kitų tautų. Detroito Lietuvių Organizacijų Centro Valdybai ruošiant vidurmiestyje festivalį su kitomis etninėmis grupėmis, Kultūros Klubas taip pat turėjo savo paviljonėlį su įvairiais eksponatais. Ta proga išdalino tūkstančius atsišaukimo lapelių, liečiančių komunistų pavergtą ir kenčiančią Lietuvą. Kultūros Klubas lietuviškoje visuomenėje daug yra nuveikęs. Reikėtų paminėti čia nors dalį paskaitininkų: Rašytojas Vytautas Alantas, Arbas Arbačiauskas, Aldona Augustinavičienė, Jurgis Baublys, Bronius Budriūnas, Dr. J. Girnius, Dr. E. Gurskytė, inž. S. Juzėnas, Marija Sims ir visa eilė kitų paskaitininkų.

Teatro srityje daug sielos idėjų režisiorė-aktorė Zuzana Arlauskaitė - Mikšienė. Kultūros klubas suteikė daug paramos. Vasario 16 d. lietuvių gimnazijai. Dvidešimtmečio Kultūros



DR. KAZYS BOBELIS

A. L. T. Pirmininkas, pagrindinis kalbėtojas Detroito Vasario 16-os minėjimo proga vasario 18 d. Mercy College Auditorijoje, Dr. K. Bobelis savo kalboje kvietė visus lietuvius bendram Lietuvos laisvinimo darbui. Pasmėrkė bereikalingas dublikacijas pas Amerikos valdžios pareigūnus, J. Gaizūčio nuotrauką

Klubo veiklos užbaigai buvo surengtas religinės muzikos koncertas šv. Morkaus bažnyčioje. Koncertą išpildė muziko Stasio Slizio vadovaujamas Detroito Jaunimo choras, dalyvaujant solistui Pranui Zarankai.

Dvidešimtmečio proga pakeltas ir garbės narius, senos kartos susipratus lietuvių ir dosnus aukotojas Juozas Tamošiūnas. Aprašyti klubo veiklą nuo pradžios iki galo reikėtų daug laiko todėl šiuo kart apsiribosiu tik trumpai. Noriu skaitytojams priminti, kad prelegentė Stefani Kaunelienė baigė savo paskaitą Česlovo Giedgaudo pasakytus žodžius: Intelligencija tai indas, kuriame talpinama ir brandinama visos tautos kultūra. Po akademinės dalies, mielos klubo narės svečius pavaišino kavute ir skaniais užkandžiais.

— Kovo mėn. 25 d. 12:30 val. L. namuose Birutinskės ruošia popietę. Programą išpildys L. B. Detroito Jaunimo teatras, vadovas aktorius Karolis Balys. Po programos — pietūs, dovanų paskirstymas, įėjimas auka 3 dol. Pelnas skiriamas labdarystės tikslams. Vadovauja D. L. K. Birutės D-jos Skyriaus Pirmininkė Kristina Daugvydienė.

— Kovo mėn. 11 d. eismo nelaimėje buvo sunkiai sužeista Valentina Zakarkienė. Nuo žaizdų mirė kovo 12 d. Buvo pašarvota savininkės Yolandos Baužienės laidotuvių koplyčioje. Velionė gimusi Lietuvoje. Kovo 16 d. buvo atkalbėtas rožančius ir atsisveikinimas. Velionė buvo "Svyturio" Jūrų šaulių kuopos narė, todėl prie karsto stovėjo garbės sargyba, taip pat buvo įstatyta kuopos vėliava. Atsisveikinimo trumpą žodį tarė kuopos pirm. Mykolas Vitkus ir vicepirm. inž. Alfa Šukys. Palaidota kovo mėn. 17 d. su bažnytinėmis apeigomis, Holi Sepulcher kapinėse. Liko nuliūdęs vyras Detroito ir dvi seserys Lietuvoje.

— Organizacijų Centro Valdybos šių metų paskutinis posėdis įvyko kovo mėn. 10 d. Lietuvių namuose. Posėdyje dalyvavo A. Sukauskas, E. Paurazienė, Rita Garliauskaitė, Aldona Tautkevičiūtė, inž. Bernardas Brizgys, ir Rimas Sukauskas-Sakis. Posėdyje aptarta visa eilė einamųjų reikalų ir pasirodė metiniam visuotinam narių-atstovų susirinkimui, kuris įvyks balandžio mėn. 8 d. 12:15 val. Lietuvių namuose. Visi atstovai-nariai kviečiami skaitlingai dalyvauti. Pranešama visuomenės žiniai, kad iki šiam laikui Vasario 16-os aukų surinkta \$3,200.

DR. PETRAS PAULAITIS TEBEKANKINAMAS

Rusai New Yorke leidžia dienraštį "Novoje Ruskoje Slovo" — Naujasis Rusų Žodis. Dienraštyje jie deda daug žinių iš bolševikų valdomos jų tėvynės. Reikia manyti, kad leidėjai turi tamprų ryšį su rusų tautos antibolševikiniu judėjimu, nes apie suimtuosius ir koncentracijos lagerius skelbia labai tikslias žinias, nurodant nubaustytųjų pavardes, profesijas, bylą Nr. Nr., bausmių dydžius ir kokiam lageryje arba kalemėje jie laikomi.

Skyrius pavadintas "Sovietų dokumentai — Judėjimas žmogaus teisėms ginti tiesiamas". Neseniai į mano rankas pateko to dienraščio 1972 m. gruodžio mėn. 22 d. laida. Minėta me skyriuje, šalia visos eilės nubaustytųjų rusų, yra praneša ir apie mūsų žinomą mokytoją, filosofijos daktarą lietuvių, Petrą Paulaitį.

Pranešime rašoma: (vertimas iš rusų kalbos).

"Viename specialaus režimo Mordavijos lageryje atlieka bausmę Petras Paulaitis, gimęs 1904 m. Mokėsi jis Romoje. Filosofijos daktaras. Vokiečių Lietuvos okupacijos metu Paulaitis dėstė lotynų kalbą 8-tai klasei Jurbarko gimnazijoje, kur jis vadovavo pogrindžio veiksmams tarp besimė-

minėta suma dar negalutinai, aukos dar nebeplaukia.

— U. S. State Departamento ruošiamoje, užsienių politikos konferencijose Grand Rapids, Mich., kovo 21 d. buvo pakviesti DLOC pirm. Antanas Sukauskas ir vicepirm. Elzbieta Paurazienė.

— Iš Detroito Lietuvių Organizacijų Centro ir Pabaltiečių Komiteto yra paskirti atstovai inž. Bernardas Brizgys ir adv. Rimas Sukauskas-Sakis. Birželio trėminių minėjimą ruošia latviai birželio 10 d. 3 val. p. p. Mercy College, McAuley Auditorijoje. Programą atliks Jaunimo choras, vadovaujamas muziko Stasio Slizio.

— Kovo mėn. 11 d. SLA 200 kp. valdybos posėdis įvyko A. Sukauskos namuose, posėdžio metu buvo aptarti su kuopa susiję reikalai. Tarp kitų reikalų nutarta suruoti išvažiavimą į gamtą rugpjūčio mėn. 19 dieną, 16557 prie Middle Belt Rd.

A. Miežis

kančių. 1942 m. vasario 16 d. — Lietuvos Nepriklausomybės dieną, jo mokiniai išklė vėliavą ant vietinės gestapo įstatigos. Naują vokiečių miesto pavadinimą "Georgenburg" pogrindininkai visur ištaisė į "Jurbarkas". Atėjus bolševikų kariuomenei į Lietuvą 1944 m. 26 jo mokiniai įstojo į organizaciją kovai už Lietuvos laisvę. Pats gi Paulaitis redagavo laikraštį "Už laisvę".

1948 m. karinis tribunolas nusmerkė jį 25 metams kalemės. 1956 m. Paulaitis, peržiūrėjęs jo bylą, buvo paleistas laisvėn. Grįžęs į Kauną jis dirbo pečkurių konservų fabrike. Jis atsisakė pasmerkti lietuvių "buržuazinį nacionalizmą", už ką jam buvo duota sąlyga ir pažadas leisti jam dėstyti. 1957 m. jis buvo vėl suimtas, apkaltintas kenksminga veikla tarpe Kauno politechnikos instituto studentų ir sankcionuojant Aukščiausiojo Sovietų Prezidiumo SSSR pirmininkui Vorosilovui, nusiustas į konc. lagerį atlikti likusią bausmę. 1958 m. jis buvo patrauktas vėl atsakomybėn už ryšius su studentais, kurių tikslas buvo grąžinti Lietuvai laisvę. Aukščiausias Lietuvos TSR teismas 1958 m. balandžio 12 d. subaudė 7 studentus įvairiomis bausmėmis nuo vienerių iki 10 metų kalemės, gi Paulaitį vėl 25 metams. Ryšy su sovietinio baudžiamosio kodekso pakeitimu, jam buvo paskirta 15 metų. 1973 m. balandžio 12 d. Paulaitiui baigiasi bausmės terminas ir turi būti paleistas laisvėn. Jam bus 69 metai, iš kurių jis atkalėjo 25 metus, 6 metus dirbo pogrindyje ir tame skaičiuje 4 metus vokiečių okupacijos laikų".

Chicagos šaulių eilėse
S. m. kovo mėn. 18 d. Gintaro svetainėje, esančioje, 2548 W. 69th g-vė įvyko Vytauto Didžiojo šaulių kuopos posėdis, kurį pradėjo p-kas V. Išganaitis. Sekretoriavo J. Petrauskas. Patvirtinta S. m. vasario mėn. 25 d. surengto vakaro apyskaita, vakaras pavyko gerai, atsilankė daug publikos ir davė gražaus pelno. S. m. birželio mėn. 17 — 24 d. Union Pier Gintaro vasarvietėje ruošama šaulių kultūrinė savaitė — stovykla.

Stovyklai vadovaus V. D. šaulių kuopos p-kas V. Išganaitis, jo padėjėjas ir informacijos reikalų vedėjas Garbės Teismo p-kas A. Budreckas. Stovykla.

Taip rusai demokratams savo dienraštyje atžymėjo lietuvių Petrą Paulaitį. Jonas Talalas

vyklos programa bus paskelbta vėliau. Šaulių vadovybė prašo šaulius sutvarkyti savo atostogas, kad galėtų dalyvauti šaulių stovykloje, stovyklos programa bus įvairi ir įdomi. S. m. gegužės mėn. 5 d. Vyčių saloje ruošiamas nuotaikingas pavasarinis balius, su iškilia programa ir skania vakariene. Nutarta suruoti žaidimą, kurį praves šaulys P. Beinoras. Tartasi apie šaulių sąjungos centro atstovų suvažiavimą, kuris įvyks S. m. balandžio 14 ir 15 d. Detroito. Priimta į šaulių kuopą šeši nauji šauliai.

J. Kaunas



DR. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant pastu reikia pridėti 25 centus pasto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neįrašytą) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Sidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtaką į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Order bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

U.S. POSTAL SERVICE

Ad No. 133—Reg. No. 84563—399 lines (3 cols. x 133 lines)—Newsprint, 1972
Printed in U.S.A.



Help us help you.

People depend upon the mail. Each time you use a Zip Code you help everybody's mail move faster. So use Zip Code on every letter you mail.

1. If you don't know a local Zip Code, check the Zip Code Section of your phone book.
2. For out-of-town Zip Codes, call us. Our number is in the Zip Code Section too.
3. For next-day delivery crosstown, Zip Code and mail by the last pickup before 5:00 p.m.
4. For next-day delivery to cities within 600 miles, Zip Code and mail before 4:00 p.m. from any specially marked Air Mail Box.
5. Always put your Zip Code on your return address. So people can copy it down.

Use Zip Code.

Your Postal Service

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

SAVE AT Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK ROAD — CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanavskas, President Phone 847-7747

6% ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE 2 YEAR MATURITY

5% REGULAR PASSBOOK ACCOUNT

NOW INSURED TO \$20,000.

12gamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. KONCIAUS knyga

ATSIMINIMAI IS BALFO VEIKLOS
104 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtinui. Geriausia dovana gėlobėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knyga pasiųsiame adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — taip pavasaris, kuris pradėjo pro turpstanti sniega liepa, uždėjęs išsklaidytą madu, deimantų spindulį žiedą, apkarso medžių šakas žirginias, kaip konfektus ir pauzų įvedė į gamtos vaizdą, ir garsų stebuklus. Dainininkai besikeičiančiuose gamtos scenovaičiuose savąją juokauja ir verkia poetai, paeigdami išreikšti žodžiais jausmų ir minties gelmes.

Naujosios ir senosios poezijos rinkiniai

1. J. Augustaitis — Vairuotojas, ZVAIGZDŲ NAKTYS. Didelio tomatas. 126 psl. Kaina \$1.00.
2. Jurgis Baltusaitis, ZEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kiseimnio formato. 157 psl. \$2.00.
3. Butkus Juozas, EILERASČIAI IR RASTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Šalių rinktinė. 160 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI — LIUDI. Lyrikos eilės. 106 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Keirys, AUKSINE SEJA. Eilėraščiai. 96 psl. \$2.00.
7. Nėdas Rastenis, TRIJU ROZIŲ VENTIS. Eilėraščiai, pasakojimai, apsakymai. 104 psl. \$2.00.
8. Nėdas Rastenis, THE FOREST OF ANYKSCIAL. Antano Baranauko Anykščių šaltinis. Vertimas. 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės. 45 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika. 197 psl. \$2.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURIS. 5-ji lyrikos knyga. 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagalas, SAULELEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilėraščiai. 104 psl. \$1.00.
13. Petras Sagalas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai. 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Grudis, AGUONOS IR SMELIS. Eilės. 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai. 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė. 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai. 104 psl. \$1.00.
18. Adomas Jazas, BUK PALAIMINTAS. Poezija. 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų redakciją arba išsiųsti pastu, pridedant čekį ar piniginių orderį.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Veterinarijos gyd. Avižienio "nužudymas"

Iš Kriminalinės policijos valdininko atsiminimų

(Tęsinys)

Atlikęs visus formalumus, po 2 dienų grįžome į Šiaulius. Čia iš savo viršininko gavau įsakymą kvotą dėl veterinarijos gydytojo Avižienio tariamo nužudymo, einant Šiaulių Apygardos Teismo Prokuroro Brazinsko įsakymu, perduoti Šiaulių Apygardos Teismo Svarbesnių bylų Tardytojui Jonkui, nes velionio gydytojo svainis, kurio pavardės nenoriu minėti todėl paminėsiu jį tik raida X, pradėjo skleistis gandai, kad žydai Zeimelio mieste lyrinko pinigų ir nori papirkti policiją, kad nekaltintų žydų mėsinių dėl gydytojo Avižienio nužudymo. Kad žydai rinko pinigų, tai ir aš girdėjau. Jie rinko pinigų ne tik Zeimelio mieste, bet ir Jonišio ir Šiaulių miestuose, nes tą bylą ginti buvo pasamdytas tuo laiku pagarsėjęs kriminalinių bylų gynimo advokatas Štankevičius, gyvenantis Kaune, kuris už šios bylos gynimą pareikalavo 3,000 litų, kas tuo laiku buvo nemaža suma pinigų. Kadangi kaltinamieji žydai nebuvo tiek turtingi, kad galėtų tokią sumą pinigų sumokėti advokatai, tai ir buvo daroma rinkliava, kad galėtų advokato Štankevičiaus honorarą padengti.

Ši byla buvo tiek pagarsėjusi, kad iš Kauno į Zeimelį šios bylos ištirti buvo atvykę Kriminalinės Policijos Viršininkas Kazys Budrevičius ir vyr. valdininkas

Jonas Talalas. Juos geležinkelio stotyje pasitiko mūsų skyriaus vedėjas Juozas Drelingas ir iš Šiaulių jie auto mašina nuvyko į Zeimelio miestelį. Girdėjau, kad ir jiems konkrečių davinių, kad žydai mėsiniškai tikrai nužudė gydytoją Avižienį, surinkti nepavyko.

Gydytojo Avižienio svainis X, nežinau kodėl, buvo įsitikinęs, kad gydytoją Avižienį nužudė žydai mėsiniškai, todėl jis su skundais važinėjo pas Šiaulių Apygardos teismo prokurorą Brazinską, pas Vidaus Reikalų ministerį ir net pas Valstybės prezidentą. Jis visiems pasakojo, kad ne tik policiją, bet ir tardytoją Jonkų žydai yra papirkę, todėl jie sako, kad jo svainį gydytoją Avižienį žydai mėsiniškai nenužudė, bet jis pats per neatsargumą, nakties tamsumoje į šulinį įkritęs ir ten prigrięs.

Tokiems nepamatuotiems skundams Vidaus Reikalų ministeris patikėjo ir neįstydęs, parašė Saugumo Departamento direktoriui pulkininkui Rusteikai raštą, kad nuovados viršininko padėjėjas Baranauskas, kriminalinės policijos valdininkas Stasys Trinkas ir Pranas Plienaitis tuojau iš tarnybos palikuosiu. Tačiau pulkininkas Rusteika buvo tiek korektiškas ir teisingas, kad pasakė: "Aš savo valdininkų be kvotos nepaliuosiu. Bus pravesta kvota ir, jei jie pasirodys kalti, tai tik tuomet juos iš tarnybos palikuosiu." Kvota apie tai pravedė atvykęs iš Kauno Kriminalinės Policijos viršininkas Kazys Budrevičius. Neradus jokios kaltės, mes buvome palikti ir toliau tarnauti Kriminalinėje Policijoje, o šis skundas liko be pasekmių.

Praslinkus keliems mėnesiams, šią bylą nagrinėjo Šiaulių Apygardos Teismas, kuriam pirminkavo Apygardos Teismo teisėjas Bortkevičius. Žydus mėsiniškai gynė advokatas Vl. Stankevičius, kuris savo gana ilgoje kalboje įrodinėjo teismui, kad jo klientai yra nekalti nužudyme veterinarijos gydytojo Avižienio ir, kad jis nakties tamsumoje pats, per neatsargumą, įkritęs į šulinį ir ten prigrięs. Šioje byloje buvome pašaukti būti liudininkais aš ir valdininkas Plienaitis. Kuomet aš pareiškiau savo nuomonę, jog iš visų bylų aplinkybių man atrodė, kad čia buvo ne žmogžudystė, bet nelaimingas atsitikimas, teismo pirminkas man padarė pastabą — sakydamas: "Prašu savo savo nuomonės nereiškėti" ir man kalbėti daugiau nebeleido sakydamas — prašu sėstis.

Apygardos Teismas, išnagrinėjęs šią bylą, nusprendė: visus keturis žydus mėsiniškai, už nusikaltėlio slėpimą, nubausti po 2 metus kalėjimo. Iš to reikėjo padaryti išvadą, kad Apygardos Teismas buvo nuomonės, jog žydai mėsiniškai žinojo, kas nužudė gydytoją Avižienį, bet jo neišdavo.

Tokių Apygardos Teismo sprendimų buvo nepatenkinti žydai mėsiniškai ir jų advokatas Stankevičius padavė Vyriausiam Tribunalui Kaune apeliaciją, prašydamas šią bylą peržiūrėti ir Šiaulių Apygardos Teismo sprendimą panaikinti.

Praslinkus keliems mėnesiams, šią bylą nagrinėjo Vyriausis Tribunalas. Šioje byloje ekspertu buvo paskirtas Kauno Miesto gydytojas generolas Vaičiūška, kuris, susipažinęs su byloje esančia medžiaga, pareiškė, kad čia jokios žmogžudystės nebuvo, o buvo nelaimingas atsitikimas. Tai yra, kad velionis gydytojas Avižienis per neatsargumą, nakties tamsumoje, įkritęs į šulinį ir ten prigrięs.

Jis užmiršo vieną dalyką, kad Lietuvoje policijos valdininkai nebuvo tiek žemai puolę, kad dėl keleto dešimčių litų kyšio rizikuotų prarasti savo garbę ir tarnybą. O jei bus įrodyta, kad policijos tarnautojas iš tikrųjų paėmė kyšį, tai jam grėsė ne tik prarasti tarnybą, bet galėjo patekti net į kalėjimą. Tada jo karjera buvo baigta.

Girdėjau, kad pasekmėje šių skundų, Zeimelio policijos p-to vedėjas, nuovados viršininko padėjėjas Baranauskas, einant Vidaus Reikalų Ministerio įsakymu, nors jis jokio nusikaltimo nebuvo padaręs, buvo be kvotos iš tarnybos palikuosiu.

Taip baigėsi ši tiek daug trukšmo Lietuvoje sukėlusi byla.

(Pabaiga)



Jeff Mankaus nuotrauka iš "Pirmyn" choro repeticijos, rengiantis "Čigonų Barono" pastatymui. Priekyje matomi: Kristina Milerūtė, Al. Brazis, Juozas Laurušonis, J. Aleksūnas ir Eleonora Zapolienė.

Laiškai iš Lietuvos

Fotografijos ir paštas

Naujienu redakcijai labai gerai pažįstamas čekagietis gavo iš savo giminių, gyvenančių rusų okupuotoje Lietuvoje tokių laiškų:

"Brangus brolieli, Dėkojame širdingai už du laiškučius, kuriuos neseniai gavome pirmą, o dabar ir antrą. Ir už nuotrauką širdingai ačiū. Taip gražiai atrodo, ties tamsumoje, pats įkrito į šulinį ir ten prigrięs. Jo plaučiuose vandens nebuvo todėl, kad jis krisdamas į šulinį savo galvą sutrenkė į šulinio rėtinį ir todėl nustojęs sąmonės nebekvėpavo. Vyriausiasis Tribunolas, iš klausės eksperto generolo Vaičiūškos ir advokato Stankevičiaus kalbas, Šiaulių Apygardos Teismo sprendimą panaikino ir žydus mėsiniškai išteisino. Kad Vyriausiam Tribunalui ir ekspertui generolui Vaičiūškai būtų aiškesnis vaizdas, advokatai Stankevičiui prašant, buvo padarytas ant lentos miniatūrinės formos skerdyklos ir šulinio modelis, iš kurio kaip ant delno matėsi visa įvykio vieta kur gydytojas Avižienis buvo rastas šuliny be gyvybės žymių.

Pastaba: šias žinias apie bylos eigą Vyriausiam Tribunalui man suteikė Jonas Talalas, kuris Lietuvos nepriklausomybės laikais paskutiniu laiku ėjo Vilniaus Apygardos Teismo Prokuroro pareigas.

Baigdamas noriu pasakyti, kad žinau, jog kiekvienam asmeniui sudaro daug širdies skausmo kada jis nustoja sau artimo žmogaus. Svainiui X irgi buvo gaila gydytojo Avižienio, kuris, būdamas dar jaunas žmogus, taip tragiškai žuvo. Tačiau jis padarė vieną klaidą, kuri jam nesudaro garbės, kad visiems pasakojo, neturėdamas jokių įrodymų, jog policija ir tardytojas yra žydų papirkti todėl ir sakė, kad gydytoją Avižienį niekas nenužudė, bet kad jis pats per neatsargumą, nakties tamsumoje įkritęs į šulinį ir ten prigrięs. Jis užmiršo vieną dalyką, kad Lietuvoje policijos valdininkai nebuvo tiek žemai puolę, kad dėl keleto dešimčių litų kyšio rizikuotų prarasti savo garbę ir tarnybą. O jei bus įrodyta, kad policijos tarnautojas iš tikrųjų paėmė kyšį, tai jam grėsė ne tik prarasti tarnybą, bet galėjo patekti net į kalėjimą. Tada jo karjera buvo baigta.

Girdėjau, kad pasekmėje šių skundų, Zeimelio policijos p-to vedėjas, nuovados viršininko padėjėjas Baranauskas, einant Vidaus Reikalų Ministerio įsakymu, nors jis jokio nusikaltimo nebuvo padaręs, buvo be kvotos iš tarnybos palikuosiu.

Taip baigėsi ši tiek daug trukšmo Lietuvoje sukėlusi byla.

(Pabaiga)

je, apie 4 kilometrai nuo mūnelinksmas. Stovi ir žiūri į mus, bet tyli. Mes pakalbimam, bet tu vis tiek tyli. Kad ir tyli, mes tariame ačiū. Mes ir su tylinčiu pasikalbame. Tai prisiminimas mums ir mūsų vaikams...

Dar kartą tariame ačiū ir už dovanas ir visus linkėjimus. Mamutė daugiau pienišką valgo, jai sveikiau. Mėsiško ji nenori. Dabar namie visi sveiki, nesergam gripu. Apie Kalėdas čia daugelis sirgo. Čia ir į pašta neįsileido žmonių, nei atsiimti laiškučių. Bijoję, kad pašta tarnautojų gripu neapkretų.

O laiškanėsių pas mus jau visi metai, kai nėra. Sudidino kaimus, o alga laiškanėsiams ta pati. Tik 80 rublių į mėnesį, niekas nenori dirbti. Po tris kaimus per dieną neapleksi. O dabar, kai pensijas reikia išmokėti, tai blogai. Vieni randa jas namie, o kiti neranda. Tai reikia antrą kartą važiuoti į pašta. O kaimie važiuojamas prastas, tai ne mieste, keliai prasti. Nuolatinio laiškanėsių nėra, tai mes taip ir vargstame.

Paštas yra traukinio stotelė.

Vangaišienė tiek prisigėrė vyno ir degtinės, kad net mirė. Ji gėrė su tokiu Paukščiūnu. O vėliau išėjo į daržinukę ir atsigulė. Ji dar turėjo vieną butelį degtinės. O kai už valandos vyrai nuėjo pažūrėti, kad nesusaltų, ją rado jau mirusią. Dabar žmonės geria iki mirties. Daugiau geria vyrai, bet ir bobbybos neatsilieka.

Žmonės jaučiasi nelaimingi, todėl ir geria..."

● Kai buvau penkerių metų (1877 m. žiemą), tai motina pasisodindavo mokyti lietuviškai. Ji, būdavo, verpdama suka ratelį. Aš sėdėdavau iš dešinės pusės, o tarnaitė Marijona Gerdaytė (jau didelė mergiškė) atsisėdavo iš kairės pusės. Motina, mokydama mane, pamokydavo ir tą tarnaitę. Tokiu būdu buvo apeinamas rusų valdžios įsakymas, kuris draudė slapstas mokyklas. Motina galėjo savo vaikus pamokyti. Mokinausi iš elementoriaus senovišku būdu: didelės raidės, skiemenai, žodžiai. (iš vysk. P. Būčio atsiminimų)

1872.VIII.20 K. Naumiesčio aps., Slavikų par., Šilagalioose, gimė vysk. Pranciškus Būčys (mirė 1951.X.25).



RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

- K. Bielinis, **PENKTEJI METAI**, gražiai įrišta, 592 psl. \$6.00
- K. Bielinis, **DIEJOJANT**, gražiai įrišta, 464 psl. \$6.00
- Prof. Vaclo. Biržiška, **ALEKSANDRYNAS**, 1 tomas, gražiai įrištas, 431 psl. \$7.50
- Prof. Vaclo. Biržiška, **SENUJU LIETUVIŲ KNYGŲ ISTORIJA**, I dalis, 208 psl. įrišta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl. įrišta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00
- Dr. K. Grinius, **ATSIMINIMAI IR MINTYS**, I tomas, 300 p. \$2.00
- Prof. S. Kairys, **LIETUVA BUDO**, gražiai įrišta, 416 psl. \$5.50
- Kipras Bielinis, **ANA TO JUNGO**, 492 psl., minkštai viršeliais. \$5.00
- Juozas Liūdžius, **RASTAI**, 250 psl. \$3.00
- P. Liūdžiūnė, **ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ**, 88 psl. \$1.00
- S. Michelsonas, **LIETUVIŲ IŠEIVŲ AMERIKOJE**, 297 p. minkštai viršeliais — \$4.00, įrišta — \$5.00
- Dr. V. Sruogienė, **LIETUVOS ISTORIJA**, gražiai įrišta 968 psl., dabar tik \$10.00

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbimas, privalo susipažinti su žemum išardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskas, **SIAUBINGOS DIENOS**. Atsiminimai apie leidžiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

J. Audinas, **PASKUTINIS POSĖDIS**. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klastingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČEKAGIETIS IŠPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ka jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, **MAGIŠKŲJU KILIMU Į VILNIŲ**. Kelionės į Lietuvą išpūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, **KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS**. Autoriaus pastabumų neapgauna turistų ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Macionas, **VINCAS KRIVĖ SAVO LAISVUOSE**, 1944-54 m. 49 psl. \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išeivijos kultūrinį gyvenimą. Skurdū tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimu.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau tuokingi. Pasiuokime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS 52 psl. \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridant čekį ar piniginę perlaidą.

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui. Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!



Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE 2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS.

Taupymo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year, other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestiuose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, šakyrus sekmdienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Turime turėti vilties

Sąryšyje su Vasario 16 dienos sukakties minėjimais, amerikiečių spaudoje pasirodė įvairiausių komentarų apie Lietuvą, dabartinę josios teisinę padėtį, teisėtus Lietuvos respublikos atstovus ir Amerikos lietuvių aspiracijas bei nuotakas. Daugelis laikraštinių turėjo progos dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės minėjimuose, kiti girdėjo senatę ir kongrese pasakytas kalbas, o tretieji iš savo pusės pasistengė pastudijuoti pavergtų Pabaltijo tautų klausimą ir parašyti savo komentarus apie didžiąją galingų valstybių politiką ir mažų tautų viltis tapti laisvomis ir nepriklausomomis valstybėmis.

Nuolatiniai Naujienų skaitytojai mums atsiuntė Amerikos žurnalų studijas Lietuvos, Latvijos ir Estijos klausimu, pasikalbėjimus su atsakingais valstybės bei kongreso atstovais ir pareiškė savo nuomones apie galimybes lietuviams, latviams ir estams vėl būti laisviems. Vieną tokį straipsnį parašė laikraštinkas Dusk Doder, dirbantis Washington Post redakcijoje, o antrąjį parašė Robert Ketley, Wall Street Journal bendradarbis. Pasirodė ir daugiau rašinių, bet šie du plačiau paliečia pavergtų tautų ateities problemas ir mini pačias skaudžiausias jų problemų vietas.

Iš reportažų matyti, kad abu laikraštinkai yra dalyvavę Lietuvos nepriklausomybės minėjimuose, nes abu turi gana tikslią informaciją apie pavergtas tautas, žino JAV vyriausybės ir kongreso pozicijas ir Lietuvos pasiuntinybės tarnautojų padėtį. Abu laikraštinkai yra šiltai nusiteikę lietuvių, latvių ir estų atžvilgiu, bet abu yra gana dideli pesimistai. Dusk Doder savo rašinį pavadino "Nesanties, bet neužmirštos". Jis turi galvoje nesantį nepriklausomą Lietuvą, bet Washington dar neužmirštą Lietuvą. Robert Ketley savo rašinį pavadino: "Benamiai diplomatai: jų kraštai prapuolę, bet jų misijos pasilikusios".

Visi žino, kad Sovietų Sąjunga yra okupavusi Lietuvą, Latviją ir Estiją, ir prievarta įsijungusi šias valstybes į Sovietų Sąjungą. Kiekvienam aišku, kad rusai apilpė minėtų kraštų gyventojus, nusavino žemę ir verčia lietuvius, latvius ir estus vergauti rusams, bet kiekvienas prisimena, kad visa eilė pavergtų tautų paskutiniomis trim dešimtmečiais atgavo savo laisvę ir nepriklausomą tvarką savo vidaus ir užsienio reikalais, kodėl pavergtos Pabaltijo valstybės negalintios atgauti savo teisių.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos didžiausia kliūtis, pa-

gal amerikiečių, yra Sovietų Sąjungos ir Jungtinių A. Valstybių pageidavimas sustabdyti apsiginklavimą ir ieškoti taikaus sambūvio. Sovietų Sąjungos vadai nori taikos, bet jie reikalauja, kad būtų pripažintos dabartinės rytų Europos sienos. Atrodo, kad dabartinių sienų pripažinimas jiems yra svarbesnis, negu pati taika. Amerikiečiai nori taikos, bet jie nori, kad pirmą būtų sustabdyta agitacija prieš amerikiečius ir kitas vakarų Europos tautas. Prezidentas Niksonas, važiuodamas į Pekiną ir Maskvą, parodė komunistams, kad jis nori taikos, bet jis nesutiks su komunistų diktuojamomis taikos sąlygomis. Prezidentas, įsitikinęs, kad Vietnamo komunistai bando tyčiotis iš jo, kaip jie tyčiotosi iš anksčiau buvusių prezidentų, kirta šiaurės Vietnamui, kol jie sutiko siekti taikos. Jeigu jie ir toliau lauzys susitarimus, tai gaus dar didesnę smūgį. Prezidentas viešai tai paskelbė. Tai žino Maskva ir Pekinas.

Skystesnių Amerikos žurnalų tarpe vyrauja įsitikinimas, kad JAV pasiryžusios siekti taikaus sambūvio, būtinai turi daryti nuolaidas Sovietų Sąjungai. Gyvenimo patirtis rodo, kad su rusais galima taikiai gyventi, bet tai nereiškia, kad kiekvieną kartą rusams reikia daryti nuolaidas. Maskvon nuvažiavusiam prezidentui rusai pareiškė norą užmegzti prekybos ryšius. Prezidentas sutiko, bet jis pareikalavo, kad rusai sutvarkytų užsilikusias karo meto skolas. Nei vienas JAV prezidentas nepajėgė šių skolų sutvarkyti, tuo tarpu prezidentas Niksonas jas sutvarkė. Iš rusų jis gavo tris kartus daugiau, negu rusai buvo pasišovę mokėti. Rusai buvo suplanavę pagrobti Vakarų Berlyną, šiandien Vakarų Berlynas teisiniu atžvilgiu yra stipriai apsaugotas, negu pokariu laiku. Amerika sutinka tartis ir Europos saugumo klausimais, bet JAV nori, kad galinga sovietų propagandos mašina nustotų kursiusi pavergtas tautas prieš nesantį Amerikos imperializmą, Vakarų Europos valstybes ir leistų žmonėms laisvai išvažiuoti ir pasikeisti mintimis.

Amerikos laikraštinkai yra įsitikinę, kad Sovietų Sąjungos karo jėgos nesitrauks iš karo metu užgrobtų teritorijų, todėl pavergtoms Pabaltijo tautoms nesą jokios vilties tapti nepriklausomomis. Amerikos laikraštinkų turimos žinios yra netikslios, todėl jų išsivadavimas netikslus. Amerikos prezidentas Trumanas priverstė Staliną atsaukti sovietų karo jėgas iš šiaurės Irano. Iranas šiandien yra laisva ir nepriklausoma valstybė. Amerikos diplomatai įtikino rusus atitraukti karo jėgas iš Austrijos. Sovietų karo jėgų šiandien nėra ir Austrijoje. Jeigu rusai bandytų įkelti koją, tai austrai kovotų prieš rusus. Jiems padėtų amerikiečiai. Tito išvijo rusus iš Jugoslavijos, albanai išvijo rusus iš Albanijos. Rumunai išvijo rusus iš Rumunijos. Jie ir šiandien neleidžia rusams manevruoti rumunų ir jugoslavų žemėje. Rusai buvo priversti trauktis iš Irano ir kai kurių Rytų Europos kraštų. Kodėl jie negali priversti trauktis iš Pabaltijo kraštų?

Žurnalistas Dusk Doder, pesimistiškai nuteikęs savo skaitytojus, leido vienam lietuviui šitaip samprotuoti apie lietuvių tautos laisvę:

"Galimas daiktas, kad mūsų svajonės neišsipildys, bet nieko nėra blogo pasvajoti" (Washington Post, 1973 m. kovo 11 d.).

Galime ponui Doderiui užtikrinti, kad lietuvių nesvajotų, bet tiki, kad Lietuva bus laisva ir nepriklausoma. Lietuviai žino, kad rusai buvo priversti trauktis iš užgrobtų žemių. Jie bus priversti trauktis ir iš Lietuvos. Lietuviai nesvajotų, bet žino, kad pasaulyje nebus taikos, kol nebus išgriauta naujausioji sovietų imperija. Visos rusų pavergtos tautos turės būti išlaisvintos, o pačioje

L. DAMBRIŪNO PROPAGANDA

(Tęsinys)

Bet ar L. Dambriūną užtikrinu, kad laisvoji Lietuva per 30 metų būtų padariusi daug didesnę pažangą, negu okupantas yra padaręs... O ką gi, pagaliau okupantas padarė? Jei laisvoji Lietuva per dvi dešimtis metų pajėgė atstatyti savo kultūrą ir ūkinę pažangą šalia senų Europos valstybių ir tai dar nereikia užmiršti, kad ji tokia pažanga padarė, vėsda ma kelis metus sunkų karą su agresoriais.

Tai kokia pažanga būtų padaryta medžiaginiu, kultūriniu atžvilgiu, jei gyvenant 55 metus laisvėje. Okupantas pagerino kelius net ir aerodromų prieigę, rašo L. Dambriūnas, bet jis nulyti tai, kokiam tikslui jis tai padarė. Juk Maskva nėra išsivadėjusi karine jėga pavergti laisvuosius Vakarų. Kodėl išpūdių rašytojas nieko neprisimena ir to fakto, kad tais išgerintais keliais važinėja ne laisvieji lietuviai, o Maskvos pavergtieji vergai. Ar gi žmogui yra esminis dalykas išsimaluoti keliai, o ne laisvė? Ar gi, ne esminis dalykas laisvę kurti ir ugdyti savo tautinę kultūrą, laisvę purenti savo nuosavą dirvą, laisvę Lietuvoje lietuviui gyventi. O ar tokia laisvė šiandien okupuotoje Lietuvoje yra? Jeigu, jau net jaunimas okupuoto propagandos atmosferoje išauklėtas nebijo liepsnose sudegti ir šaukti laisvės tautai ir kraštui. Matyt, pavergtųjų lietuvių asfaltuoti keliai nedžiugina.

Dar kartą grįžtant prie asfaltuotų kelių. Ar Amerikoje atlaides Zolines šventę. Iš jo buvo visada tokie puikūs ke-
liai, kaip šiandieniniai? Aš užtikrinu išpūdių rašytoją, kad ir Amerikoje buvo laikai, kada ir jos keliai buvo panašūs į Nepriklausomos Lietuvos kelius. Ar gi, Amerikoje niekada nėra buvusi susisiekimo priemonė arklys? Ar ir jos miestuose netelpė arklių? "konkės", taip kaip Lietuvoje, jei išlaisvinus iš caro vergovės? Bet vos tik Lietuva kelis metus pagyveno laisvėje, kai L. Dambriūnas ir kiti važinėjo Kauno gatvėse autobusais, tokiais pat kaip ir Europos didmiesčiuose. L. Dambriūnas kalba apie dabartinės Lietuvos elektrifikaciją. Ar jos nebūtų buvę Lietuvoje, jei ji būtų bu-

Rusijos ivesta demokratinė tvarka. Tai įvyks greičiau, negu pesimistai mano, nes šiandien patys rusai jau pradeda kelti balsą ir reikalauti pilietinių savo teisių.

KAZIMIERAS STREVA

vusi 55 metus laisva? Ar gi Nepriklausomoje Lietuvoje apie tai niekas nesirūpino? Ar nebuvo rengiami projektai užtvėnkinti Nemuną? Kauno "jūra", tai nėra Kremliaus atneštoji idėja. Ją okupantas pasisavino iš Nepriklausomos Lietuvos rengiamų planų. Gal tik toks skirtumas, kad tokia "jūra" būtų buvusi ne prie Kauno, o prie Birštono. Tikriausiai, kad iki šiam laikui Lietuvos kaimas būtų buvęs elektrifikuotas. Ar gi, nebuvo Lietuvos ūkininkų, kurių seklyčiose stovėjo miestietiškos sofos bei foteliai? Kodėl L. Dambriūnas randa reikalą daryti sugestiją, kad Nepriklausoma Lietuva būtų nusikurdusi, tamsi ir juoda... O tik dabartinė, Maskvos okupuota tokia šviesi, kad ir gyvulių tvartuose šviečia elektros lempos...

Ar Lietuvoje nebuvo mokytojų, kunigų seminarijų, gimnazijų, amatų mokyklų, institutų net ir gausių fakultetų universitetų. Kuriam mokslui gyvis nebuvo menkesnis ir už garsiuosius Europos universitetus. Juk prieš okupaciją jau ne viename valstijoje, viršaičiai buvo baigę, jei ne aukštąjį mokslo, tai tikrai, bent vidurinį.

Ar gi, L. Dambriūnas gali muneigti, kad dabartinis mokyklų tinklas taip plačiai Lietuvoje, tai yra okupuotoje, visus lietuvių padaryti raštingais, ar jis neturi kitų tikslų ir tai tautai labai pavojingų?

L. Dambriūnas kalba apie okupuotoje Lietuvoje vykusius atlaides Zolines šventę. Iš jo pasakojimų išeitų, kad Lietuvoje religinis gyvenimas niekuo nesiskiria nuo buvusio laisvoje Lietuvoje. Pilna bažnyčia žmonių, pamaldų metu choras gražiai gieda. Persai išvada, kad Lietuvos katalikai be reikalo rašo skundus Brežnevui ir šaukiasi laisvojo pasaulio užtarimo, nes šiandien ten tikinčiųjų baidi diskriminacija... Bet idomu, kodėl L. Dambriūnas nulyti ir tą faktą, kad ne visi lietuvių gali laisvai lankyti bažnyčią. Ypač tarnautojai ir moksleiviai. Kodėl šio fakto nepaminėti, kai spaudžiamas lapai prirašyti apie skaudžius faktus, kurie be pakofovos kasdien kartojasi.

Kas gi iš mūsų nežino, kad

okupuotoje Lietuvoje žmonės gražiai pasirodė, bet tai deka mūsų siuntinių, už kuriuos okupantas plėšia iš siuntėjų nežmoniškus muitus, bet kodėl L. Dambriūnas to fakto aiškintė neisklė. Ir kas iš mūsų nežino, kad Lietuvos gamtovaizdis gražus. Bet iš L. Dambriūno pasakojimų plaukia išvada, kad jis pagrožėjo tik dėl to, kad ten okupantas įkūrė kolchozus, kolūkius. Tai toli gražu, ne tiesa. Lankytojai, grįžę iš okupuotos Lietuvos, kuriems teko vogčiomis nuvykti ir pamatyti kolchozus, pasakoja visai ką kitą. Bet pagaliau, jei L. Dambriūnui kolūkiai atrodo gražūs, bet ar jis nežino, kad tai yra dvidešimtojo amžiaus kumelė, kuriuose komisarai yra ponai ir dar kokie!... Jie elgiasi su kolchozininkais kaip su vergais. Ar gi, L. Dambriūnas nežino, kad tuose šiferiu dengtuose namuose, gyvena mūsų broliai, Maskvos pavergti?...

L. Dambriūnas su pasigėrėjimu pasakoja, kad Lietuvoje žmonės gerai valgo. Vilniuje radęs kelis restoranus, kuriuos jis applanke. O maisto pigumėlis! Pietūs 80 — 90 kapeikų, gražios patarnautojos. Taigi, gyvenk, valgyk ir norėk gyventi... O vargė, kaip lituanistas garšiai triubija propagandiniu trimu. Juk tokiu pat propagandiniu tonu triubija visi atsiųstieji paš mus Maskvos agentai. Nejaugi, L. Dambriūnas nežino, kad Maskva tokia propaganda mulkina laisvojo pasaulio lietuvius. Ko gi, jūs daugiau norite, juk Lietuvoje yra visko, valgyk, gerk ką tik nori, net ir saltybarščius. Ko nebuvo buržuaziniai laikai. L. Dambriūne, ar gi valgiu pasotinus pilvą, tai dėl to, reiktų nutilti ir nešaukti dėl Lietuvos pavertimo? Ar gi, saltybarščių bludelis vertin-gesnis už laisvę?

(Bus daugiau)

● Apie Vytauto Didžiojo dosnumą kalba ir toks įvykis. Pasi-baigus vieno ištikimo raštininko, lenko Maldzyko, tarnavęs laikui, kunigaikštis apdovanojo jį brangiais rūbais, žirgais, brangenybėmis ir išmokėjo didelę pinigų sumą — šimtą kapų grašių. Todėl čia pat buvusi Vytauto žmo-na Julijona ėmė vyrui priekais-tauti, kad tokiu dosnumu jis su-varginsias rūmus. Tada kuni-gaikštis liepė atnešti dar šimtą kapų grašių ir pridėti juos prie Maldzyko dovanų. Julijona rim-tai supykė ir pradėjo bartis. Vie-toj atsakymo Vytautas vėl pridė-jo šimtą kapų grašių. Taip tę-sėsi dar kelis kartus, kol Julijona nusileido ir nutilo.

DR. MARTYNAS ANYSAS

KOVA DĖL KLAIPĖDOS

Gubernatoriaus Jono Navako laikotarpis II — dalis

12

"Ponai direktoriai, ponas gubernatorius kaip tik man pareiškė, jog bedarbei tvarkyti parėdymą esąs gavęs ir sutinkąs su parėdymo paskelbimu". "Galite skelbti", gubernatorius pakartojo. "Tuomet mes jį už poros dienų paskelbsime", Navakas nieko daugiau neatsakė ir pamažu žengė į Seimelio posėdžio salę su visa direktorija.

Gavę vyriausybės viršūnių sutikimą Kauno Metropolyje ir ekspressis verbis gubernatoriaus sutikimą parėdymą skelbti nieko daugiau nebeliko kaip jį pasirašyti ir skelbti Valstybės žiniose. Kad nebūtų kokių nors neaiškumų, parėdymą pasirašė visi keturi nariai, nors tokiu parėdymu užtenka pirmininko ir vieno nario parašo. Tai buvo daroma todėl, kad vėliau iškilus ginčui, nepasirašiusieji negalėtų pasakyti, kad jie apie pasirašymą nieko nežinojo.

Už poros dienų buvau Kaune. Apie 10 val. užėjau pas Mašalaitį. Pilkoji eminencija kaip visuomet popieriuose ir bylose apsikrovusi. Ant stalo mačiau naujausią valdžios žinių numerį.

"Tamstos paskelbėte kokią tai parėdymą bedarbės reikalams tvarkyti", sakė Mašalaitis, ar direktorija tam yra kompetentinga?"

"Manau, kad iš formalinės pusės direktorija yra kompetentinga parėdymams išleisti", atsakiau. "O kas liečia šito parėdymo materialinę pusę, tam turime centro vyriausybės sutikimą".

"Is kur — gi?" nustebe klausė Mašalaitis.

"Trijų kunigaikščių patalpose su Tamsta, Urbšiu ir gubernatoriumi susitarėme", — atsakiau.

"Taigi, taigi", drebančiu balsu atsiliepė pilkoji eminencija, "bet ar gubernatorius jį matė?"

"Pakartotinai matė, gavo projektus, padarė pastabų, kurias direktorija paboj. Paskutinio seimelio posėdžio metu gubernatorių visos direktorijos akivaizdoje pareiškė, jog parėdymą galima skelbti", — atsakiau.

"Negali būti, negali būti, šnibzdėjo Mašalaitis ir drebančia ranka tvėrė Valdžios žinių numerį ir pradėjo parėdymą skaityti. "Nežinau, ar pirmininkas su šiuo parėdymu sutiks", tęsė Mašalaitis.

"Nejaugi Tamsta ministeriui pirmininkui apie mūsų susitikimą nieko nepaaušėte?", teiravausi.

"Taigi, taigi, nemanau, kad direktorija taip greitai paskelbs", aimanavo Mašalaitis. "Reikės užklausti gubernatorių ir po to informuoti pirmininką".

"Direktorija su Tamsta, Urbšiu ir gubernatoriumi susitarė ir paskelbė. Skelbimas turėjo įvykti greitai, nes politinė eiga Klaipėdoje žengia greitais žingsniais", baigiau.

Antrą rytą, sugrįžęs į Klaipėdą, direktorijoje radau tikrą sumišimą. Dienos metu Mašalaitis buvo skambinęs Brūvelaičiui dėl kalbamo parėdymo ir jam buvo stasė panašius klausimus kaip ir man. Brūvelaitis panašiai atsakė, bet tuomet Mašalaitis pareiškė, kad gubernatorių apie šitą parėdymą nieko nežino ir jokio sutikimo jį skelbti nedavęs. Užklausus telefonu gubernatorių, šitas užsigynęs ką nors žinojęs apie parėdymo paskelbimą ir kad direktorija tai saivališkai padariusi. Reikalavęs parėdymą tuč tuojau atsaukti. Buvo laukiama mano sugrįžimo.

Panašiai jau supratau iš Pilkosios eminencijos klausimų Kaune. Mano supratimu, reikia prašyti gubernatorių, kad jis priimtų rytą direktoriją. Matysim, ar jis turės drąsos savo sutikimą visos direktorijos akivaizdoje nuginėti.

Užklaustas gubernatorių sutiko priimti tik Brūvelaitį ir mane. Brūvelaičiui jis tiesiog užsigynė iš jo kuomet nors gavęs parėdymo projektą. Jis taip pat griežtai neigė, kad seimelio posėdžio metu pareiškė, kad esąs gavęs parėdymo projektą ir davęs sutikimą jį paskelbti.

"Ponų gubernatorių", pasakiau, "jeigu Tamsta neužtenka dviejų liudininkų, pakviesime dar kitus direktorijos narius,

kurie taip pat girdėjo Tamstos duotą sutikimą."

"Nieko panašaus, nieko negirdėjau ir jokio sutikimo nedaviau", įkaitęs, griežtu tonu paneigė gubernatorių. "Parėdymas negali likti paskelbtas, reikia jį tuč-tuoju atsaukti", įsakė gubernatorių.

Tai išgirdęs, Brūvelaitis visai nustojo spalvos, veidas pasidarė pilkas kaip žemė, net jo nuolatinė ironiška šypsena apkartėjo, kai jis griežtu tonu atsakė:

"Parėdymas buvo išleistas su centro vyriausybės ir Tamstos sutikimu. Jis iš mūsų pusės nebus atšaukiamas, nes jis pasidarė direktorijos gyvenimo klausimu. Jo atšaukimas pakirstų direktorijos paskutinį autoritetą krašte. Jeigu Tamsta reikalauja jo atšaukimo, tuomet turės pasirinkti kitą direktoriją. Aš įteiksiu tuomet mano direktorijos atsistatydinimą".

Čia jau buvo atėjęs Brūvelaičio direktorijos pakeitimo laikas, apie kurį Navakas man buvo kalbėjęs Brūvelaičio direktorijos sudarymo metu, nors dar nebuvo suėję anie pranašauti trys mėnesiai. Reikšmingai ir mane pažiūrėdamas Navakas mane paklausė:

"O kokia yra Tamstos nuomonė parėdymo atšaukimo reikale?"

"Aš visai sutinku su Brūvelaičio nuomone, nes parėdymas nėra paskelbtas saivališkai, bet po ilgų pasitarimų su Mašalaičiu, Urbšiu ir Tamsta. Galiausiai buvo gautas iš Tamstos aiškus ir neginčytinas

sutikimas jį paskelbti. Ir politikoje turi būti kiek pasitikejimo susitarimams. Jeigu to nėra, tuomet pozityvus politinis veikimas neįmanomas. Nejaugi Tamsta rimtai manai, kad mes gausime iš mūsų narių ūkininkų parašų parėdymui atšaukti?" — klausiau gubernatorių.

"Nereikalinga visų keturių narių parašų, užtenka Tamstos ir pirmininko parašo", atsakė gubernatorių.

"Nejaugi Tamstai nesu pakartotinai paaiškinęs, kaip sunku yra sulaukyti mūsų ūkininkų direktorijoje. Juodu visą laiką kaip vilkai žiūri į miska, kaip pabėgti iš direktorijos. Jeigu mudu su pirmininku dviem parašais atšauksime parėdymą, tuomet tą pačią dieną iširsia direktorija. Nežinau, ar tokia politinė padėtis Tamstos reikalaujama?"

"Parėdymas turi būti atšaukiamas, tai yra "conditio sine qua non", griežtai baigė gubernatorių.

"Tuomet nereikėjo dėl šio parėdymo su mumis tartis Kaune ir duoti jūsų sutikimą jį paskelbti. Su parėdymu bedarbei tvarkyti slovi ir griūva mano direktorija", taip pat griežtai atsakė Brūvelaitis, su apkartėjusia šypsena jo pilkame veide.

Sugrįžę direktorijon pranešėm kitiems nariams mūsų pasikalbėjimo turinį su gubernatoriumi. Grigaitis išklauses pašoko ir suriko:

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS

AKIJ, AUSU, NOSIES
IR GERKLAS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

Roz. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINIA CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima liginis pagal susitarimą
nei neatsiliepias skambinti 374-8012

Telef.: Prospect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 43rd STREET
val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
užtat. antradieniais ir penktadieniais.
Treciad. ir sekmd. ofisai uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: R.Epublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fax Valley Medical Center
660 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: H.E.mock 4-5849
Razid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

irmadieniais ir ketvirtadi. 1-7 val.
anrad. penktadieniais nuo 1-5, trec.
ir sekmd. tikai susitarus.

Raz.: GI 8-0672

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINIA CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
silepia, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL -

KRAUCELIONAITĖ
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINIA CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Telef. WA 5-2670
Neatsiliepiu — skambinti
471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradi-
eniais, ketvirtadieniais ir penkta-
dieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Šeštadieniais nuo 9 iki 11 val.
ryto tik susitarus.
Trecidieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trec.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: anrad. nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadi. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujos rez. telef.: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-9296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmdieniais ir trecidieniais
uždaryti.

Roz. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., anrad., treciad.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadi-
eniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: H.E.mock 4-2123
Rezid. telef.: Gibson 8-6195
Prima liginis pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telef. HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai, Protezai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2859 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI

"NAUJENOSE" — TURĖ GERIAUSIA
PASIEKIMA BIZNIEJE

ŽMONA NUŠOVĖ DU BANDITUS

Fay Webb, 40 metų namų šeimininkė ir ištikima 50 metų pa-
prasto darbininko žmona, ant-
radienio vakarą nušovė du ban-
ditus, įsiveržusius į Webbų bu-
tą, esantį 1957 West Huron St.
Greitai besiorientuojanti ir
lygsvaros neprarandanti mote-
riškė buvo išejęsi į krautuvę,
kad nupirktų manisto ir paruoš-
tų pietus grįžtančiam iš darbo
vyriui. Ji nustebo, kai rado prie-
šakinės savo buto duris atdaras.
Išeidama, rodos, viską buvo už-
darinėjusi, o dabar rado visai
atdaras priešakinės duris. Kiek
suabejojo, bet nutarė eiti į vi-
dų ir patikrinti, kas ten galėtų
būti.

Vos ji peržengė slenkstį, nepa-
žįstamas įsiveržėlis tuojau ją
čiupo už rankos, liepė tylėti ir
atiduoti pinigų. Ji tylėjo, o įsi-

veržėliai tuojau surišo josios
rankas. Virvių jėdų neturėjo,
tai išlupo laikrodžio elektros vie-
las, suraišiojo josios rankas ir
priėjo ją prie sofos. Tuo tarpu
jie pradėjo kirsti namus ir ieš-
koti pinigų.

Įsiveržėliai atidarė komo-
das ir pradėjo verst daiktus ant
grindų. Jie atidarė kiekvie-
ną stalčių, vertingus daiktus
dėjo į kišenę, o kitus daiktus
vertė ant žemės. Susirinko vi-
sus laikrodžius, žiedus ir kitas
vertybes.

Tuo tarpu grįžo iš darbo pri-
rištos moters vyras Paul. Žmo-
na, užgirdusi vyro žingsnius, su-
riko ir patarė jam namo neiti.
Vyras, išgirdęs žmonos šauks-
mą, žaibo greitumu įsuko į na-
mus. Jis žmonos nematė, nes ji
pasitiko du nepažįstamus vyrai.
Tuojuo prasidėjo stumdymasis.
Įsiveržėliai norėjo įveikti vyrą
ir jį surišti, kaip jie surišo jo
žmoną, bet jis nepasidavė rūs-
mas. Banditai jį vertė, o jis vi-
kusiai priešinosi. Visi trys vy-
rai iš prieskambario persimetė
į virtuvę, bėmęsi į bestum-
dydami vieni kitus. Tuo tarpu
prie sofos prižiūrėjęs moteris pa-
jėgė atsipalaiduoti ir čiupti re-
volverį, kurį jėdų turėjo savo
bute, kad galėtų panaudoti ap-
saugai.

Drąsi moteriškė čiupo revol-
verį, išleido šovinį ir įžengė į
virtuvę, kur abu banditai jau
buvo beveržiai ant grindų josios
vyrą, jį tuojau paleido vieną kul-
ką vienam ir vidurius, o kitam į
kojas. Ji taip taikė kad nepa-
taikyti prislėgtam vyriui. Kai
vienas banditas, vyrą paleidęs,
susiėmė vidurius ir pradėjo ne-
dintis per virtuvės duris, tai pa-
leido jį dar vieną kulka. Abi
gerai pataikė.

Antras banditas, pajutęs skau-
smą kojoje, pasileido į priesaki-
nes namo duris. Bet jis nepatai-
kė. Jis pateko į miegamąjį, iš
kurio išėjimo nebuvo. Tuo tar-
pu drąsi moteris revolveriu pyš-
kino. Antrasis palindo po lova,
mąnydamas, kad jį nepastebės.
Ji pasilenkė ir į palovį paleido
dar vieną kulka. Tas pradėjo
prašyti, kad pasigailėtų.

— O ar tu manęs galėjais, kai
man rankas laužei ir elektros
vielomis veržei? — paklausė mo-
teriškė.

Tuo tarpu atsirado policija ir
pradėjo klausinėti, kas atsitiko.
Pirmausia ji iškviėtė ambulan-
są ir išvežė iš palovio kraujuo-
jantį banditą. Jis buvo nuvežtas
į St. Mary liginę, kur už po-
ros valandų mirė. Nustatyta, jog
tai būta 39 metų amžiaus Flore
Luciano, gyvenusio 2425 W. Mof-
fat. Policijai jis jau buvo žino-
mas, nes porą kartų buvo nuteis-
ta kalėti.

Policija rado ir pirmąjį ban-
ditą. Jis pajėgė išbėgti iš Web-
bų buto, nubėgti vieną bloką, bet
ties 1931 West Erie nukrito ir
"Dieviui bandito dušią atidavė".
Ligoninėn jo vežti jau neberei-
kėjo, nes jis rastas nebegyvas.
Tai 38 metų amžiaus Eugene
Yocca, gyvenęs 228 Lathrop gat-
vėje, Forest Parke. Viena kar-
tą už banditizmą jis net keturis
metus buvo praleidęs kalėjime.
Policijai jis buvo žinomas, kaip
vagis.

Nei policija, nei teismai ne-
galėjo šių dviejų banditų į gerą
kelį atvesti. Kalėjimo bausmės
jų nepataisė. Viena drąsi mote-
ris, begindama užpultą vyrą, bai-
gė abiejų banditų dienas. Jeigu
tokių greitai besiorientuojančių
ir drąsių moterų būtų daugiau,
tai banditai nedrįstų taip dra-
siai veržtis į svetimus butus.

Reportieris

• Lietuvių kalba yra seniau-
sia iš gyvųjų Europos indoeuro-
piečių kalbų. Lietuvių kalbos se-
numa, turtinguma ir gražuma iš-
kyla ir pabrėžia viso pasaulio
mokslininkai. Ji yra labai svar-
bi visiems besimokantiems svei-
mų kalbų, tyrinėjančiams seno-
vę, todėl ji ir dėstoma daugely-
je viso pasaulio universitetų.

MIRĖ**JUOZAS BABRAVIČIUS**

1973 m. kovo 7 dieną po
trumpos, bet sunkios ligos
Chicago Community ligininė-
je mirė Juozas Babravičius,
žinomo dainininko giminaitis.
Velionis buvo kilęs iš Mari-
jampolės apskr. Prienų vals-
čiaus. Amerikoje jis išgyveno
virš 60 metų. Jis savo laiku bu-
vo angliakasy ir priklausė bu-
vusiu angliakasių klubui ir Su-
valkiečių draugijai.

Jis buvo pašarvotas Phillips
šermeninėje, o kovo 10 dieną
buvo palaidotas Lietuvių Tau-
tinės kapinėse. Grabnešiai bu-
vo suvalkiečių draugijos nari-
ai, Vasiljevo vadovaujami.

Prie kapo jautrią atsisveiki-
mimo kalbą pasakė laidotuvių
direktorius A. Phillips ir gim-
naitis Albert Alex, gyv. 3604
N. Seeley Ave., Chicago, Ill.
Bridgeportietis

Našlių klubo veikla

Našliukai šventė St. Patricką

Praėjusį šeštadienį Holly-
wood In svetainėje našlių ir
pavienių klubas turėjo puikų
vakarą, atšventė Airių patro-
ną St. Patricką ir patys links-
minosi, šoko prie Joniko or-
kestro, uliavojo ir nei smerčio
neatbojo. Prie staliukų ir prie
bufeto gerai nusiteikę vaišino
ir visokius pokštus krėtė.
Svečių ir viešnių prigūžėjo pil-
nutėlė svetainė, išpuosta gra-
žiai žaliomis figūromis ir za-
liais lapeliais.

Atsilaikę visi buvo papuosti
žaliais ženkliais. Komisijos
narys A. Deikus M. Cicėnas ir
G. Kriščiūnas suorganizavo pa-
tyrusius darbininkus kurie dir-
bo prie gerimų ir valgių, rūbi-
nėje prie drabužių, bilietų par-
davimo ir kitų darbų. Tvar-
ka buvo pavyzdinga, malonus
patarnavimas buvo tai gražiai
publikai, gerai laiką praleidu-
siai pas našliukus ir našliks.
Be visų linksmybių buvo ir lai-
mės šaltinėlis. Pirmininkė Ma-
ry Naberieza su kitais gražiai
pravedė. Buvo daug dovanų.
Viena graži dovana buvo vice-
pirmininkės Julijos Sačiaus-
kienės, kuri seniai serga ir yra
ligoninėje. Viena graži ponit-
ja Sačiauskienės dovana laimė-
jo, Gražu ir skaudu. Sačiaus-

kienei visi linkėjo kuo grei-
čiausiai pasveikti ir pas našliu-
kus vėl darbuotis. Jų klubo
labai kaip ir kitose organizaci-
jose, draugijoje ir klubuose.
Buvo vidury nakties, bet Jo-
niko muzika dar vis griežė val-
sus ir polkas, o šokėjų pilna
svetainė besilinksmino. Koresp.

Utenos klubas

Klubo narių mėnesinis susi-
rinkimas buvo kovo 13 d. Hol-
lywood svetainėje. Jį atidarė
klubo pirm. K. Stukienė. Daly-
vavo visi 8 valdybos ir daugelis
narių, nes metų pradžioje rei-
kia tvarkingai sumokėti nario
mokesčius, kad klubas gerai
gyvotų visus metus, tam nu-
matant darbus ir parengimus.
Pavasariniam piknikui jau yra
išnuomotas visiems žinomas
Kay sodas, prieš Lietuvių Tau-
tinės kapines. Jis bus birželio
3 d. ir jau dabar klubas jam
ruošiasi, o balandžio 10 d. su-
sirinkime bus tiksliau viskas
numatyta.

Uteniškų susirinkimai būna
gyvi ir įdomūs. Po susirinki-
mų būna vaišės su draugiškais
pokalbiais apie asmeniskus,
bendruosius lietuviškus ir klubo
reikalus. Koresp.

**SUSIRINKIMŲ
PRANEŠIMAI**

— Chicago's Lietuvių Suvalkiečių
Draugijos šalinis narių susirinkimas
vyks penktadienį, kovo 23 d. 8 v. vak.
Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St.
Nariai malonėkite atsilankyti ir ap-
tarti draugijos reikalus, kurių yra
daug. Po susirinkimo bus vaišės.
Eugenija Strungys, rašt.

— Susivienijimo Lietuvių Ameriko-
je 6tos Apskritys valdybos ir kuop-
rinių rinkimų atstovų susirinkimas vyks
kovo 25 d. Chicago Savings and Loan
patalpose, 6245 So. Western Ave.,
3:00 val. p. p. Kviečiame visus būti-
ni dalyvauti šiame svarbiame susi-
rinkime. Kviesia
SLA 6tos Apskritys Valdyba

— Joniškėlių Labdarybės ir Kultū-
ros klubas turės kauliukų žaidimą
"Bunco Party", kuris vyks sek-
madienį, kovo 25 d. 2 val. popiet.
Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Bi-
lietų bus suamamai prie įėjimo. Ko-
misija kviečia visus atsilankyti, sma-
žiai praleisti laiką ir gauti gražių do-
vanų. A. K.

— Lietuvių Žagarės klubo narių
susirinkimas vyks sekmdienį, kovo
25 d. 1:00 val. popiet. Hollywood sa-
lėje, 2417 W. 43rd St. Nariai ir na-
rės malonėkite dalyvauti, taip pat
nepamirškite užsimokėti nario mo-
kesčius. Po susirinkimo bus vaišės.
J. Kefuzakis, rašt.

**ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI,
KIEKVIENA DIENA BUTINI KRIKŠČIONIUI**

Neseras nakties, nei tamsos. Todėl nemiegokite kaip kiti.
1 Tes. 5:5, 6.

Krikščionis, kaip mokytinis Viešpaties, kaip mokinys Kristaus moky-
toje, yra rengiamas užimti vietą Tūkstantmečio karalijoje ir dalyvauti
jos garbėje, šlovėje ir nemirtingume. Tačiau šia matome reikala dažno pa-
mokymo, šinancio iš Šventojo Rašto, kad Dievo žmonės būtų pabudę; —
nebūtų apsnūdę, mieguisti ir, kad nestovėtų be darbo, nei nebūtų per daug
apsikrovę šio gyvenimo rūpesčiais, bet būtų karšti dvasioje, tarnaudami
Viešpatui. Jų pirmiausia Dievo tarnystė, yra artimiausias apsipajinimas
su Dievo valia ir pasiekimas tokio dieviškai palikto pavyzdžio panašumą,
toki galime pasiekti: o antras yra tas, kad jie būtų pagelbingi kitiems,
kurie pavadinai ant to paties siauro kelio.

Kristus pasakė, kad jis įsteigė bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne
kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kri-
staus bažnyčia. Jis visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidelėje
knygutėje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei
parašysite tokiu adresu: F. Zaviet, 3715 W. 66th St., Chicago, Illinois 60629

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: G.Rovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: T.Ownhall 3-2108-9

TRYŠ MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6846 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAJONAI VISA
REpabli: 7-6000 REpabli: 7-6001

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: L.Afayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago's
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

DAVYD
VISOŠ
MISTO
KOPLYČIA
TURIME
*
GI
NARTI
MAS
DIENA
PATARAI
AMBULANCE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: Olympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: L.Afayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

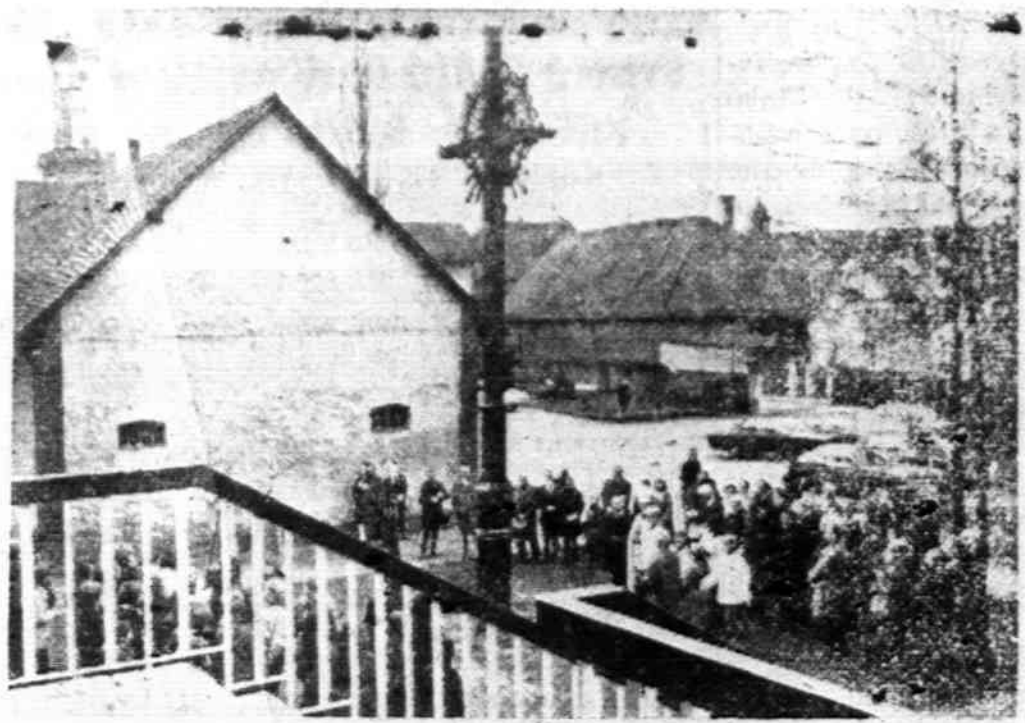
(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpabli 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6872
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

SKELBTIS NAUJENOSE APSIMOKA



Kryžiaus šventinio iškilės Vasario 16 gimnazijos aikštėje.

SELIGENSTADTO PAMINKLINIS KRYŽIUS PASTATYTAS ROMUVOJE

Gyvenimo patyrimas rodo, kad ir maži dalykai kartais sudaro istoriniai reikšmingą palikimą, kuris byloja - liudija esant tautos dvasinį ir kultūrinį stovį.

Vienas iš tokių yra lietuvių liaudies meno kryžiai, kurie seniau stovėjo sodybose, pakelėse bei kitur. Šiuo liaudies menu Lietuva praeityje labai gražiai reprezentavosi, bet šiandien jis yra barbariškai sunaikintas ir vengiamas apie šią meno šaką net prisiminti.

Kadangi Lietuvoje šis menas buvo išaugęs iš pačios liaudies tikiybinių bei tautinių dvasios gelmių, tai jis lietuviui yra brangus ir mielas. Užtat ir šiandien išsivio namuose rasi miniatiūrinių tautinių motyvais išdrožtų kryžių ir koplytėlių, kaip simbolių kenčiančios tėvynės.

Pokariniais metais lietuviai, gyvendami didesniais vienetais stovyklose, intuityviai statė

paminklinius kryžius, kurie jiems priminė tėvų kraštą, meilę Dievui ir tėvynei. Tuo pačiu tikslu buvusioje Seligenstadto lietuvių stovykloje 1949 m. buvo pastatytas gražus paminklinis kryžius, kuris po 22 metų stovėjimo nebetekęs reikiamos globos bei priežiūros sunyko ir liko pamektas negailestingam likimui. Tik dėka buvusių seligenstadtiečių ir esančių lietuvių Vokietijoje buvo išgelbėtas nuo visiško sunykimo.

Tad po ilgesnių pasirošimų ir darbų praėjusiais metais buvo paveržtas ir pastatytas Romuvos sodyboje, Vokietijoje, Vasario 16 gimnazijos rajone, kuris savo būvimu papuošė sodybą ir visą aplinką.

Kryžiaus pašventinimo iškilės įvyko lapkričio 19 d. Šventinio apeigos atliko vysk. A. Deksnys, o atitinkamus žodžius tarė Vokietijos lietuvių B-nės pirm. J. K. Valiūnas ir gimnazi-

jos direktorius V. Natkevičius. Iškilėse dalyvavo nemažai žmonių: Vokietijos LB darbuotojai, įgaliotiniai prie kraštų (landų) vyriausybės, vargo mokyklų mokytojai ir kiti, kurių tuo metu Romuvoje buvo suvažiavimas.

Taip pat buvo perskaitytas šiai progai skirtas buvusių Seligenstadto stovyklos gyventojų sveikinimo žodis - raštas, kuriame tarp kitko pabrėžta: "Kai už kelių šimtų kilometrų nuo čia - mūsų pavergtose tėvynėje visi religiniai ir tautiniai paminklai naikinami ir niekinami, lietuviškasis kryžius šiandien lietuvių švietimo ir kultūros židinio - Vasario 16-tos gimnazijos - prieglobstyje grįžta į jam priklausomą pagarbos vietą.

Prieš ketvirtį šimtmečio jis buvo pastatytas skurdžioje Seligenstadto lietuvių tremtinių stovykloje kaip mūsų tautos ir jos išlaikytųjų vaikų kančių simbolis. Iškilus jo statytojams už plačių vandenų ir tolimus pasaulio kontinentus, suskurdę ir vienišais likę kryžius.

Toli atsidūrusių ir čia likusiųjų sutarimu, atgavęs pagarbą išvaizdą, o vysk. Ant. Deksnys pasventintas, šis lietuvių tremtinių vargų palydovas ir ramintojas tegu ilgiems laikams šioje vietoje tampa laisvajame pasaulyje esančių lietuvių religinių ir tautinių susitelkimų centru.

Stovėdamas saugioje Romuvos sodyboje, šis Lietuvos kančių simbolis, lyg paties Viešpaties ranka, tesaugo visus iš tėvynės išbėkėlius, o labiausiai jaunąją Lietuvos atžalą nuo sunykimo pavojaus".

Pasakyta, kad kryžius gražiai ir gerai atremontuotas - restauruotas. Galutinai darbas dar nėra baigtas, nes iki žiemos nespėta aptverti tvorele, kas atidėta pavasarui. Dėl šios priežasties ir išlaidų sąmata nėra gauta, kuri apytikriai numatoma apie 2000 DM.

Ta proga tenka dar kartą priminti buvusiems seligenstadtiečiams, kad neatidėliojant tam reikalui savo auką įteiktų komitetui, nes visų pareiga prisidėti prie savo kūrinių išlaikymo. Užbaigus darbus, aukotojai ir apyskaita bus paskelbta spaudoje.

Jonas Tijiūnas,
Komiteto Pirmininkas

● Mylinčiam nėra baisesnės bausmės, kaip apkalbinimas, kad jis neapkenčia mylimo žmogaus.
S. Čotopadajaus

Tikra meilė nuo žmonių nesislapsto.
V. Panova

TRUMPAI

— Paul Gudas išlaikė konkursinius egzaminus į Chicago Lyric operą ir pasirašė sutartį sekanciam sezonui. Buvo atrinkti 10 geriausių jaunųjų solistų, iš visos Amerikos, dalyvavusių tame konkurse. Dauguma jų yra baigę muzikos studijas kolegijose bei universitetuose ir jau dalyvavę viešuose pasirodymuose. P. Gudas yra tenoras. Dalyvavo operos La

Boheme pastatyme. Jaunieji operos solistai bus mokomi ir lavinami įvairių scenos meno detalių ir režisūros.

— Lietuvių kalba bus dėstoma šią vasarą Yale universitete nuo birželio 10 d. iki rugpjūčio 10 d. Informacijos teikia C. A. Porter, Summer Language Institute, Yale University, New Haven, Conn. 06520.

— Ponia Doma Slezevičienė iš Marquette Parko apylinkės užsisakė Naujienas.

— Juozas Liutkenis iš Brighton Parko apylinkės, pratęsdamas prenumeratą, įteikė Naujienų vajui 5 dol. Dėkojame.

— Lietuvių Fondo Komitetas Detroito paskyrė Naujienoms 15 dol., kuriuos įteikė per koresp. A. Naką.

— Viktoras Karosas, Cicero, Ill., atsiuntė Naujienų vajui 20 dol. Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams, platintojams ir naujiems prenumeratoriams. Visus skaitytojus prašo remti Naujienas ir imtis iniciatyvos platinimui, stengiantis surasti bent po vieną naują skaitytą. Visi lietuviai yra kviečiami atkreipti dėmesį į Naujienas ir jas užsisakyti. Jos yra visiems įdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinės.

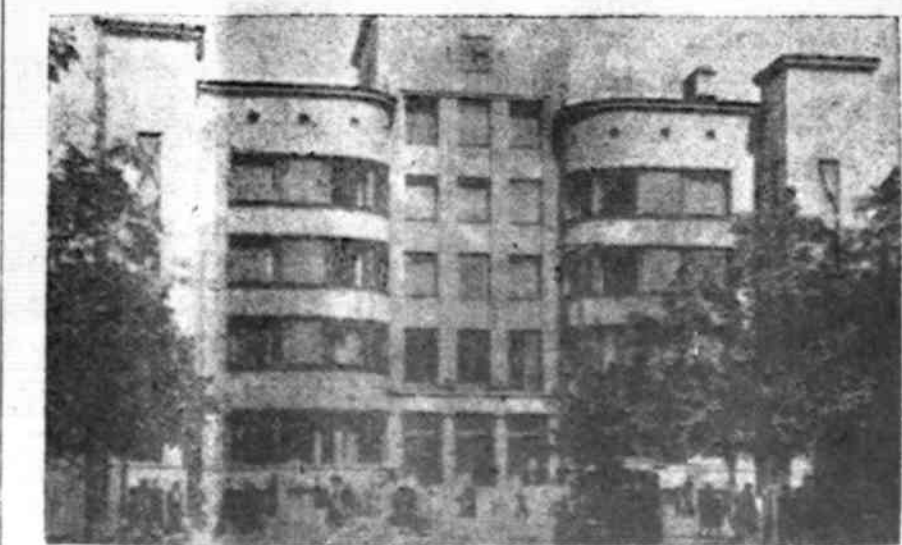
— Martin Rušinas, gyv. West-Side apylinkėje, pasakojo, kad praėjusią savaitę, apie 9 val. vakare prie 31 ir Western gatvių jį užpuolė jaunas meksikietis. Jaunas vyras pakišo po kaklu didelį peilį, o drauge su juo ėjusi jauna moteris ar mergina iš kišenės ištraukė piniginę. Piniginėje buvo 10 dol. Gražiai padėkoję nuėjo į fabriko aikštę.

— Lietuvos Generalinė Konsulė J. Daužvardienė praėjusią savaitę vakarą dalyvavo Čikagos mero Richard J. Daley priėmimo Apollon 17 astronautams Blackstone viešbutyje. Priėmimo svečiais buvo ir p. Vida ir Dr. V. Tumasoniai.

— Praėjusią savaitę Lietuvos Generalinė Konsulė J. Daužvardienė kalbėjo ir pradėjo seminarą The Associated Colleges of the Midwest (12 universitetų) studentams, atvykusiems į Čikagą vieno semestro urbanistikos studijoms. Studentų buvo iš Massachusetts, Connecticut, New Jersey, New Mexico, Colorado, Minnesota, Kansas ir Illinois. Semestro tema buvo "lietuvių imigracija ir jų kultūrinis įnašas į JAV". Pokalbio ir seminaro metu konsulė priminė dabartinę Lietuvos padėtį ir priežastis. Seminaras įvyko Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejuje. Studentai su dideliu susidomėjimu apžiūrėjo ekspozitą ir archyvą. Su jais dalyvavo jų studijų direktorius, Profesorius Galen L. Gockel.

— Lietuvos Generalinė Konsulė J. Daužvardienė nuoširdžiai dėkoja visiems: individams ir organizacijoms, sveikintiems ją žodžiu, raštu, gėlėmis bei dovanomis jos pagerbimo ir vardo didinimo progomis.

— A. a. Antaninos Kriaučiūnienės dviejų metų mirties metinių proga šv. Mišios bus laikomos Tėvų Jėzuitų koplyčioje, sekmadienį, kovo 25 d. 7:30 val. ryte. Giminės ir pažįstami kviečiami dalyvauti. (Pr.)



Kauno Pašto rūmai nepriklausomos Lietuvos laikais.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

- DIEMAKERS
- TOOLMAKERS
- MILLING MACHINE
- DEVLIEG JIGMILL
- BURGMASER TAPE
- JIG BOR.

Reikalingas 3 metų patyrimas panašiose darbo srityse. Aukščiausias atlyginimas ir viršvalandžiai. Apmokama Blue Cross, Blue Shield ir svarbesnių ligų apdrauda. Apmokamos atostogos ir šventės. Kompanija turi Profit Sharing planą. Darbininkai reikalingi dienomis ir naktimis.

IDEAL TOOL & MANUFACTURING CO.
5615 So. CLAREMONT AVENUE
(Skersai gatvės nuo Jaunimo centro)
Tel. 476-1080

GRINDERS MACHINISTS

Full time position open for experienced precision grinders and machinists.

- PRECISION MACHINISTS
- SURFACE GRINDERS
- INTERNAL GRINDERS
- EXTERNAL GRINDERS

Steady work. Full benefits including profit sharing. Air cond. shop. Phone for interview:

BRONSON & BRATTON, INC.
5161 So. MILLARD
735-6200

AUTOMATIC SCREW MACHINE ACME GRIDLEY OPERATE AND SET.

Day shift. Steady work with regular overtime. Full Company benefits. Experience necessary. Call Bill 384-6505

MACHINISTS

Lathe & Bench hands. Also assembly workers. Experienced. Must read blueprints. For assembly of large small coilwinding machines. Good working conditions. Hospitalization. GEO. STEVENS MFG. CO.
6001 N. KEYSTONE
Tel. 588-1300

MODEL SHOP FINISHER
Leading custom shop doing models, mockups and prototypes. Requires top man with proven experience and ability. Must be good in making colors. silk screen exp. helpful. Pay will match qualifications. Profit sharing. Insurance, vacations.
WIELGUS PRODUCT MODELS INC.
223 W. ERIE ST.
664-9450

APPLY NOW !!

Olympia Fields Country Club
203rd and South Western Ave.
Olympia Fields, Illinois
MAINTENANCE HELPERS
AND HOUSEMEN

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

SECRETARY
Typing, shorthand, misc. other duties. Experienced preferred. Good benefits. Call GENE DYENSON
between 10:00 A. M. and 1:00 P. M. for appointment.

AVIS TRUCKS

427-6184

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir įrenginiai
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
30% iki 50% nuolaida. Galima pirkti dalimis ir išsimokėtina. Aptarnauja lietuviai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 4-4421
6200 SO. WESTERN AVE.

• Chicago's Lietuvių Taryba š. m. balandžio mėn. 15 dieną, sekmadienį, 3 val. popiet, Chicago Savings and Loan salėje, 6245 So. Western Ave., šaukia metinę KONFERENCIJĄ.
Visos organizacijos, sudarančios Chicago's Lietuvių Tarybą, prašomos atsiųsti savo atstovus. Taip pat, visi lietuviai, kurie interesuojasi ALTOs veikla, mielai prašomi į konferenciją atsilankyti.
Atskirai kvietimai nebus siuntinėjami.
Laukiame visų atsilankant! Chicago's Lietuvių Taryba (Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinėti

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

70-7A IR ROCKWELL. Mūrinis 2 po 5 ir 2 kambarių rūšys. Nauja gaso šiluma. LISKUS. 434-8786.

PIGIAI PARDUODAMAS medinis pajamų namas Marquette Parke. Po 6 val. vakaro telefonuoti 434-9583.

BIG BIG BARGAIN

See owner and builder at

2505 W. 61st ST.

19 apartments, best construction and upkeep. Clean like new. Big income, very reasonable for quick sale.

SAVININKAS PARDUODA gerą mūrinį pajamų namą. 2 po 4, 2 po 5 ir beismante 2 butai po 2 kambarius. 2 mašinų mūrinis garažas. 65-ta ir Talman, Tel. 737-5676.

SAVININKAS PARDUODA gerą Marquette Parke apylinkėje 2 aukštų mūrinį su 6 kambariais ir 2 butais po 3 kambarius. Modernios virtuvės, 2 mašinų garažas, daug įvairių priedų. Įkainuotas virš \$30,000. Tel. 436-1525.

CHOICE

LOT FOR SALE

One block from Marquette Park.
Phone: 737-8673
MR. DECKER

PRIE 68-TOS IR PULASKI mūrinis namas 15 metų. 3 miegamieji ir valgomasis. Centrinis šildymas. Gerai įrengtas rūšys. Namas labai geras.
P. ZUMBAKIS, PR 8-9916.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigūs automobilių draudimai

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: R2public 7-1941

M. A. SIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

BEAUTY KASONS
NAUJENAS
IR TURTŲ AGENTŪRA
Lietuviai turgui perka ir parduoda ir progas sužinoti tikrai per
NAUJENAS

BUTŲ NUOMAVIMAS. ĮVAIRŲ DRAUDIMAI. NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRATIS
BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

NORITE NAMŲ?

8 KAMBARIŲ architektų moderni mūro rezidencija. 60' lotas. Mūro garažas. Gage Parke. \$33,500.

GRAŽUS 6 KAMBARIŲ mūras. Moderni kabinetai virtuvėje. Naujas gaso šildymas. Alum. langai. Garažas. Arti mūsų. \$22,900.

AUKŠTAS 6 BUTŲ MŪRAS. Gage Parke. Alum. langai. Gazu šildymas. Platus lotas. Geležinė tvora. Naujas garažas. Apie \$7,000 pajamų. Rinkos kaina.

2 BUTŲ PUKUS MŪRAS. Arti mūsų ofiso. Gazu šildymas. Daug priedų. \$30,000.

1 1/2 AUKŠTO MŪRAS. 2 butai — 5 1/2 ir 4 1/2 kambarių. Karpetai. Alum. langai. Moderni virtuvė. Gazu šildymas. Garažas. \$18,800.

10 BUTŲ 2 aukštų mūras. Arti Kedzie ir Parke. Apie \$15,000 pajamų. Galima gauti už \$70,000.

PRIEŠ DESIMT metų, prieš Marquette Parką, statytas mūro luksus pajamų namas. 5 ir 3 kambarių, karpetai, naujas garažas. Daug priedų — \$31,500.

6 1/2 KAMBARIŲ didelis Georgian. 1 1/2 VONIOS. Irenetas sausas beismontas. 2 auto garažas. Apie 20 metų, kaip naujas \$23,000.

6 KAMBARIŲ modernus medinis. Naujas gaso šildymas. Arti Margučio radio. \$15,800.

MODERNUS 6 KAMBARIŲ 14 metų mūras. Cent. oro vėsinimas. Irenetas beismontas. beris. 1 1/2 vonios. 40' lotas. Garažas. \$24,000.

PIRMTIS VERTINGAS LOTAS Marquette Parke. Kaina \$9,900

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namu Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irenčių mieste ir užmiestyje naujus ir nerastatus senus visus rūšių namo apšildymo nešius air-conditioning vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VT 7-3447

DEL AUKŠTOS KOKYBĖS KAINOS
IR SĄŽINGUMO NAMŲ REMONTO
DARBŲ

Stogu dengimas. Vandens nutekėjimo varždžiai. Tuckpointing — mūro tvirtinimas ir valymas. Mūrininko. Italijos cemento ir dažytos darbai. Valtui įkainavimas. Skambinkite dabar AL BELEAKUS. Tel. 238-8656

Federaliniu ir valstybės pajamų mokesčių apskaičiavimas
INCOME TAX
Nekilnojamo turto pirkimas pardavimas
REAL ESTATE
Prašų pildijimas
NOTARY PUBLIC
Draudimo informacijos
INSURANCE
NAUJAS ADRESAS
ŠIMAITIS REALTY
2951 W. 63 St. (prie Sacramento)
Tel. 436-7878

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VJ 7-9327

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir rudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai. Prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Ancietas Garbūšauskas, sav.